

8

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

1967 | XXXIV

LA VIDA ESPIRITUAL

NAMENJENI SMO NAPREJ

Sedanja Cerkev na zemlji bo dosegla popolnost šele v slavi nebes, ko bo vse prenovljeno (Apd 3, 21).

„Dokler smo v telesu, potujemo ločeno od Gospoda“ (2 Kor 5, 6) in želimo biti s Kristusom (prim. Flp 1, 23). Zato si prizadevamo, da bi bili všeč Gospodu (2 Kor 5, 9). Nadevamo si božjo opravo, da bi se mogli ustavljati hudičevim zvijačam in se ob hudem dnevu postaviti v bran (prim. Ef 6, 11—13).

Prepričani smo, da „se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s slavo, ki se bo razodela nad nami“ (Rimli 8, 18). S trdno vero pričakujemo „veličastnega prihoda vélikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa“ (Tit 2, 13), ki bo prišel, da se povelíča v svojih svetih in se skaže čudovitega v vseh, kateri so verovali“ (2 Tes 1, 10).

Tri skupine in eno ljudstvo

V božjem ljudstvu ločimo tri skupine Kristusovih učencev: ne-kateri potujemo na zemlji; drugi so odšli, a se še očiščujejo; in tretji, ki že uživajo slavo. Vsi se zraščamo v eno Cerkev in smo med seboj zedinjeni v Kristusu (prim. Ef 4, 16).

Vnebovzeta je znamenje upanja

Marija je kot povelíčana Jezusova Mati v nebesih podoba dovršene oblike Cerkve. Potujočemu božjemu ljudstvu na zemlji pa je Marija znamenje trdnega upanja in tolažbe, dokler ne pride Gospodov dan (prim. 2 Pet 3, 10).

Vsi goreče molimo k Materi božji in k duhovni Materi ljudi — k Vnebovzeti —, da bi Ona, ki je s svojimi molitvami podpirala prve začetke Cerkve, tudi zdaj posredovala pri Sinu, dokler se ne bodo vse družine narodov v miru in ljubezni srečno združile v eno božje ljudstvo — v slavo presvete in nedeljive Trojice.

(Prirejeno po konstituciji o Cerkvi II. vat. vesolj. cerkvenega zbora)

J. Re.

Luč z vzhoda

(Tragedija na Bližnjem vzhodu)

Kar nenadoma se je sprožilo. Nikdo ni pričakoval, da bi se mogla zjutraj dne 5. junija sprožiti na Bližnjem vzhodu prava vojska. Spet so zagoreli kraji okoli Svete dežele. Kakor zajame greh dušo v nekaj trenutkih in jo požge do dna, tako se je vojskovanje razlilo med kraje s svetimi imeni in kakor je bilo križanje na Golgoti v nekaj urah postavljeno za odrešenje vsega človeštva, tako se je usoda greha — vojskovanja zapečatila v nekaj urah. Prvo odrešenje je tedaj in poslej vezi greha razvezalo in po odpuščanju prineslo mir — dogodki teh dni vojskovanja pa so ostali še naprej z odprtimi ranami, prosti dela milosti in ljubezni še za leta in desetletja, ki so pred nami in v mednarodni politiki na ža-

lost ni opaziti nobenih niti za spletnje prta, ki bi tolikim nedolžnim žrtvam obrisal s prebičanih teles in obrazov toliko sledov solza in sledov trpljenja.

Na zgroženih nogah

Okoli Jeruzalema je od rojstva Kristusa velo zvenenje poslanstva, ki se je pred dva tisoč leti začelo oznanjati vsemu svetu. Skozi stoletja je vse človeštvo zrlo na Jeruzalem kot na vrata in vhod v veliko dobo, ko bo na svetu res zavladal mir med vsemi narodi — še več, na slavno zgodovino jeruzalemskih dogodkov se je naslanjala lepa misel in tiha želja vsega človeštva, da bo vse človeštvo nekoč

zbrano v enem hlevu in mu bo vladal en Pastir.

Toda če je Jeruzalem na visokem hribu, je v bližini tudi Golgota in pogosto se berejo razlage dogodkov v evangeliju tudi v tej smeri, da je bil Skušnjavec na tistem hribu vse do zadnjega diha trpljenja in do zadnje kaplje krvi, ko je ponujal svoje plačilo za svoj način in zgled odrešenja in sreče na tem svetu. Ponujal je, da naj človeštvo sprejme njegov sijaj Jeruzalema, toda ne z bliščem nebes, ampak v

veličastju in bogastvu pozemeljstva — v družbi, kjer ne bo razlik in meja med narodi, kajti vse bi se zljilo v brezrazrednost, v amorfnost uživanja strasti in ugodja v znamenju prevlade materije — materializma; za ceno predaje vsemu zgolj pozemeljskemu bi bilo zadosteno vsem nagonom človeštva v tolikšni meri, da bi bilo vsem dovolj in bi nasičeni egoizem odstranil vse ovire, ki jih človeški naravi nalaga tisto, kar se imenuje posledica izvirnega greha.

Še pred koncilom smo s prstom kazali na Jude. Pa nam ni prav z Vzhoda zasijala Luč svete noči in velikonočnega jutra?

Človeštvo si želi miru in mednarodna politika se trudi, da bi ga narodom razdelila v obilni, popolni meri. Toda koliko zablod je bilo zagrešenih na tej poti, koliko je bilo zmag, koliko vojska se je vojskovalo, in vse so se naslanjale na obljubo: ta vojska je poslednja, ker bo po njej zavladal večni mir — teologi in pravniki s svetovnim slovesom že stoletja pišejo o načelih za večni mir med narodi (Scott, Suárez, abbé Saint Pierre) in že l. 1934 je bila v Washingtonu med Briandom ter Kellogom podpisana pogodba, ki si je naravnost nadela ime "pogodba za večno odpravo vsega vojskovanja", manj ko deset let za tem pa je izbruhnila druga svetovna vojna, dasi so pogodbo podpisali zastopniki skoraj vseh narodov sveta. Pred tem pa so že v enajstem stoletju v imenu svetega miru začele potovati vojske križarjev proti Sveti deželi — končni namen je bil še trdneje povezati vso krščansko Evropo v njeni borbi za vpostavitev Kristusovega kraljestva na zemlji, ki bi mu načelovalo Kristusovo kraljestvo v Jeruzalemu.

Če pa se ozremo na dogodke v polpretekli dobi, vidimo, kako se je ta velika misel ohranjala vse do naših časov in kako je bila vedno izpostavljena isti verigi skušnjav: brž ko je bila vržena v ospredje lepa misel o miru, to se pravi o pravem odrešenju, je bil že zraven skušnjavec in poslednje dejanje je bilo hujše od prvega.

Moglo bi se reči, da je ideja poslanstva, ki je človeštvu zvenela iz Jeruzalema, zašla v največje pretese, ko so se je polastile zgolj svetne sile. Kakor so križarji mislili, da bodo Sveto deželo osvobodili in jo tudi politično posvetili za krščanski mir na svetu, kakor so si ga oni zamišljali, je že bilo tudi vloženo zrno zla in je žetev bila v pravem razmerju z zrnem, ki je bilo z napačnimi, krivičnimi nameni vloženo v plodno zemljo. Skoraj deset stoletij je Jeruzalem ostal v posesti nekrščanskih narodov.

Skozi celo XIX. stoletje se pa potem vleče v mednarodni politiki zamisel ruskega naroda, ki je osnova za tisto, kar se je imenovalo Luč z vzhoda. Pravoslavna, panslovanska Rusija bo razsvetlila ves svet s pravo mero miru in ljubezni, če bodo sveti kraji prišli popolnoma pod oblast ruske pravoslavne cerkve, kateri je bil na čelu car kot "vladar vseh pravovernih Rusov". Zaradi tega se je v letu 1853 sprožila krimska vojna, ki je trajala tri leta, ker so se ruski pravoslavni razlagi o oblasti nad Palestino uprli Francozi, ki so trdili, da so že od križarskih vojska imeli predpravo nad Palestino in jim je bila ta pravica zajamčena po "mednarodni politični pogodbi, ki so jo podpisali s sultanom v Carigradu... Sultanovo carstvo je umiralo in med velisilami se je 1853 sprožila tekma kdo bo dedič njegovih zemlja in s tem gospodar Palestine — dežele prave in trajne Luči z vzhoda.

Rusija je vojsko izgubila in se morala odpovedati vsem pravicam prvenstva nad svetimi kraji v Jeruzalemu in po vsem Bližnjem vzhodu.

Skušnjava je potem šla tako daleč, da si je na pragu našega stoletja laična in takrat zelo protivatikanska Francija znala pri svetih stolici s posebnimi pogodbami zavarovati svojo premoč nad žarišče Luči, in ko so v Franciji omejevali svobodo svetišč in verskih krajev v Palestini in dajala mnogo denarja ne samo za krščanske ustanove v Jeruzalemu, ampak tudi odločno podprla celo francosko misijonsko akcijo, ki je bila vse skozi sto let po vsem svetu vodilna.

Seveda je bilo vladnim masonskim oblastnikom v Parizu prav malo mar za naravnost herojska dela francoskih katoliških misijonarjev, ki so požrtvovalno delali

med zaostalimi ljudstvi vsega sveta; mnogi so za zmago krščanstva in njegove ljubezni dajali svoja življenja — toda njihova služba Luči z vzhoda ni bila potem temu primerno ocenjena, ker so pristaši laicizma in zatem marksizma ožigosali njihovo delo ljubezni kot pomoč, če ne celo plačano službo francoskemu in evropskemu imperializmu. Skušnjavec je bil žel tolik uspeh, da se ta ožitek ponekod še danes ni izbrisal iz obličja zemlje in še vedno dolže Cerkev, da je glavna opora kapitalističnega imperializma.

In kaj pravijo dogodki iz najbližje zgodovine?

Ko je po Stalinovi smrti zavladala v Rusiji — začasno — odjuga in je prevzel oblast Hruščev, se njegova odjuga ni razširila na pravoslavno cerkev, kakor bi bilo pričakovati saj je pod njim bilo v Rusiji razdejanih več svetišč in zaprtih več semenišč, kot pa jih je uničil grozni Stalin —, pač pa se je ponovilo isto, kar pred desetletji v Parizu.

Po protokolu, ki je bil med Stalinom in moskovskim patriarhom Sergejem podpisan v letu 1927, je začela rasti kariera petrograjskega popa Nikodema, ki je potem v nekaj mesecih postal škof in zatem kar metropolit. Po želji vlade pa je postal neke vrste "leteči metropolit" in ga je vlada začela uporabljati za vse zadeve v inozemstvu, ki bi se nanašale na krščanstvo. Nanj se je takoj spomnil in ga poslal l. 1956 v Jeruzalem in med dotedaj mirno živečimi kr-

MOLITVENI NAMEN:

Splošni: da bi z vso zvestobo ohranili in branili svetost ter nerazvezljivost zakona.

Misijski: za uspeh pri apostolatu misijonskih zdravnikov.

Za domovino: bodočnost naroda je v trdnih družinah, te pa slonijo na svetosti zakonske zveze. Molimo za slovenske zakonce in družine.

ščanskimi skupnostmi okoli Božjega groba je zavel vihar, da so se borbe prenesle celo na cesto in je skrivnostni Nikodem moral naglo od tam, da se je umaknil ukrepom civilnih oblasti. Toda med tekmujočimi hierarhi vseh smeri je ostalo dovolj razpok in nesoglasij, ki jih do Janeza XXIII ni bilo mogoče zaceliti in so nekatere rane še danes odprte.

Komunistična Moskva je sicer ugasnila svojo Luč z vzhoda, ki je v prejšnjem stoletju v dobi Dostojevskega in Solovjeva tako lepo in toliko obetajoče sijala iz slovansko prepojenih duš.

Vojska okoli Sueza

Mir v Palestini ter tam okoli, pa tudi po vsem svetu, bi bil v veliki meri rešen ali vsaj utrjen, če bi se uresničilo, kar je zamislil že Janez XXIII in je na srečanje s patriarhom Atenagorom potem šel v Jeruzalem reševati in graditi Pavel VI. Vsem bo še v spominu, da je srečanje pomenilo prelom v zgodovini človeštva in veličino dogodka so takrat doumeli poleg ostalega krščanskega sveta še posebej vsi narodi okoli Božjega groba — kristjani, izraelci in muslimani so navdušeno pozdravljali naslednika na prestolu sv. Petra v enaki meri — v blesku in sijaju Jeruzalema je zavelo spet tisto, kar je bilo zapisano na modrini neba nad križem na Golgoti: mir bodi nagrada za dela pravice in ljubezni, mir bodi porojen iz trpljenja in zmot nesrečne preteklosti.

Toda kmalu se je pritaknila praviša oblasti — spet se je zaslišalo: vse to ti dam — svoj mir in svojo pravico boš delil; če vzameš vse v svoje roke in zaupaš zakonom lastne krvi in lastnih strasti, izgradil si boš mir po svojih komolcih in merilih.

Moderno tolmačeni nauki o Luči z vzhoda iz Rusije — po načrtih Marxovega manifesta o povezavi med vsem ljudstvi — so se zvezali s preroškim poslanstvom Alahovega polmesca... Velike besede in obljube za oblast nad ozemljem, ki je vezalo Evropo na Azijo! Tam v daljni južni Aziji — v Vjetnamu — pa že gori požar že skoraj dvajset let. Ker ga doslej ni bilo mogoče pogasiti, se že misli, da se bo kmalu razširil na ves svet.

Glavna žila za napajanje tega požara pa gre tudi skozi zemlje, blizu Jeruzalema — dva podobna si tokova: izraelsko in Alahovo tolmačenje poslanstva se je spopadlo in ko je bilo prilito na iskre dovolj olja in orožja, se je v nekaj urah s tujim orožjem razlila nad ves arabski in izraelski svet tragedija, ki je zagrozila miru po vsem svetu. Izraelska zmaga je bila sicer lepa, toda bila je prava Pirova zmaga, če se ne bodo sporazumeli Izraelci in Arabci med seboj brez posredovanja skušnjavcev, ki tokrat ni samo eden in on iz Moskve in ni več glavni, edini. Spet se je obnovila tragedija, zakrvavela Golgota.

Verjetno bo trajalo sedaj leta in leta, da se bodo zaprli grobovi smrti in vsaj deloma zacelile ra-

ne... Toda ali se bodo odprla vrata, da bi zasijala prava Luč z vzhoda na vso zemljo in bi se razdelile njene dobrine enako za vse narode, ali pa bo smela resnica o pravem miru in pravici od tam prihajati med trpeče človeštvo samo skozi linice in razpoke? Na žalost je spet več razlogov za trpko in mučno sodbo: komaj so arabski narodi izgubili na bojiščih po štiridnevni vojski okoli Palestine v juniju 1967 sovjetskega orožja za milijarde in milijarde dolarjev, se sedaj z vso naglico po težkih in ogromnih tovornih letalih iz Rusije spet dovažajo skladovalnice in skladovalnice orožja... milijardo za milijardo — ne za kruh ali knjigo, ampak za — smrt.

Luč na visokem podstavku

Mogoče je bilo mnogo razočaranj pri delu za mir vse doslej zaradi tega, ker se je prerado govorilo o Luči z vzhoda, o poslanstvu evropskega humanizma, o dediščini antične kulture, o herojskih dejanjih pod zastavo Mohamedovega polmesca. Gesla na praporih in zastavah so vedno zelo nevarna, če ne celo pogubna, dasi se je prerado dogajalo, da so ponekod gesla in zastave celo blagoslavljali. Gesla dele narode na tabore in v razklanost — pravo poslanstvo je le eno in njegovi pravi vrelci so v sredini človekovega srca. Sicer se v mednarodni politiki o tem zelo malo govori, pač pa bruhne na dan resnica s takšno silo ob svojem času, da zadoni po vsem svetu in takrat prisluhnejo vsa srca.

Pri tem pa luč ne dela razlike, ampak vabi in greje vse enako. Kako mogočno sije na primer na Organizacijo združenih narodov, ki pa je v vojski okoli Sueza dejansko odpovedala, pač pa se je uveljavila tisti dan, ko se je verski poglavar muslimanskega arabskega sveta, ki ima svoj sedež v Alžirju, obrnil na Pavla VI za skupen poziv na Organizacijo združenih narodov, kjer bi se obe verski skupnosti, muslimanska in krščanska in z njima še druge po svetu, ponudile za sodelovanje pri rešitvi in utrditvi miru najprej na bližnjem vzhodu... Kdor le malo pregleda razvoj diplomatske in torej mednarodne politične zgodovine v zadnjih desetletjih (na primer še na čas okrog leta 1955), bi nikakor ne mogel pričakovati, da sta si katolicizem in muslimanstvo že tako blizu in po njunem zgledu še vsi drugi, ki verujejo v prvenstvo religioznih silnic pri pravem urejanju odnosov med narodi in vsem človeštvom.

Kaj je zasijalo iz tega poziva — in gotovo ni zadnji in ne bo ostal edini!

Današnje moreče stanje je obsojanja vredno, ker stalno grozi z vojsko in ker za oboroževalno industrijo terja toliko ljudi, denarja in drugje bolj potrebnih moči.

(Cerkev v sodobnem svetu,
II. vat. koncil)

Ali je bila samo Luč z vzhoda? Če bi govorili zemljepisno, bi lahko rekli, da je bila — kakor je res od tam sijala skozi stoletja in stoletja... Toda nekaj se je premaknilo, razširilo, ker se je otrešlo vezi pozemeljstva. Križ je še ostal, še bo med nami Golgota, toda njegova vsebina ni več v sovraštvu — ni več v zmagoslavju smrti, ki naj po zmagah nosi narode na vodstvena mesta za vladu nad vsem svetom — vsak klic iz Rima ali iz drugih verskih središč je zažarel in še žari z Lučjo, ki nima obodov zemljepisnih širin in je nikdo ne more ugasniti.

Sleherna luč bo ostala brez moči in brez soja, nič se ne bo moglo zgraditi za pravi mir med narodi, če ne bo sijala vsem in v vsem prava luč, ki je

Luč iz srca

Po zaključeni kratkotrajni vojni okoli Sueza in Jeruzalema se je ponovila resnica, da se z vojskovanjem ničesar ne doseže. Če ne zadostuje več geslo o Luči z vzhoda, pa se bodo številni zdramili ob misli, da je vsemu središče in pogoj tisto, kar izvira iz iskrenosti srca. Po tolikih stoletjih, polnih krvi in borb, zvene take besede kot utopija, kakor se rado poudarja. Govore, da je misel o Zedinjeni Evropi ali o edinosti sveta pod vodstvom Organizacije združenih narodov utopija. Če to na žalost mogoče še drži za mednarodno politiko, pa ne drži več pri presoji tistega, kar je zraslo iz

srčne kulture — iz ljubezni do duhovnih vrednot. Pri tem obširnem področju človeškega ustvarjanja pa imajo danes prav narodi okoli Jeruzalema nalogo pokazati izredno zakladnico dobrin, ki so jih vsemu človeštvu že izoblikovali in darovali.

Izraelska, krščanska in muslimanska kultura so ohranile človeštvu bogastva antike in mu pozneje posredovale najgloblje zamisli na polju religije, filozofije, umetnosti in državnopravne ureditve, ki še danes nosijo na svojih ramenih vse, kar drži pokonci moderno kulturo. Vse pa se je zgradilo iz skupne zavesti, da vodijo človeštvo dobrine duha, sadovi srčne kulture — sadovi v religiji izoblikovanega srca. Če že drugi ne, pa mora priznati to prvenstvo in ga tudi že priznava zgodovina vsega človeštva.

Pretekla vojna je pokazala, kaj zmorejo topovi, tanki in letala, zgrajena z ogromnimi izdatki milijard in milijard dolarjev. Koliko bi bilo koristi za vse narode okoli Sredozemlja, če bi šle te vsote za socialne in kulturne namene narodov, ki so nam vsem ohranili tolikere vrednote, izpričane po tolikernih spomenikih po vseh središčih izraelske, arabske in krščanske kulture na Bližnjem vzhodu.

Mir ne sloni na konicah pušk ali na blesku atomskih bomb. Ob koncu tragedije okoli Jeruzalema je ta resnica še bolj zasijala!

Ruda Jurčec

Ob 25.-letnici

smrti

prof. dr.

LAMBERTA

EHRlichA

(Govor univ. prof. dr. Milana Komarja na spominski svečanosti v Buenos Airesu, 28. maja 1967)

Dragi prijatelji!

Petindvajset let je minilo od mučeniške smrti dr. Lamberta EhrlichA.

Za nas, ki smo jo doživeli in ki nas je do dna pretresla, je, kot da bi se to zgodilo še ne dolgo od tega. Ostala nam je v živem spominu. Kronološka preteklost je v nas prepuстила svoje mesto duhovni pričujočnosti. Ehrlichova smrt je del našega življenja, nam je duhovno prisotna. Je del naše živete sedanjosti in nikakor ne nek pretekeli dogodek.

Za tiste pa, ki tega niso doživeli, mislim predvsem na mlajši rod, je pa Ehrlichova smrt pretekeli dogodek in nič več. In danes še celo

zelo pretekel dogodek, kajti zgodovina je v zadnjih desetletjih pospešila svoj tek. Petindvajset let je danes večja distanca v času, kot je bilo pred vojno petdeset ali še več let. Spremenilo se je pojmovanje, spremenila problematika. Nove generacije govoré drug jezik. Kako jim povedati, kaj čutimo pri srcu, ko se spominjamo Ehrlichove smrti? Kako jim komunicirati naše doživetje?

Mi bi radi obhajali Ehrlichov spomin ne le za nas, ampak za vse, zlasti za mlajši rod. Ne bi radi, da bi bil to zgolj spomin, nič več kot spomin, golo obujanje preteklega dogodka, nič več kot obujanje minulih doživetij.

Pomembnost tega dogodka je namreč tako velika, tako polna notranje teže in smiselnega naboja, da nas sili, da jo posredujemo tudi drugim, zlasti tistim, ki so nam najbližji. In se nam upravičeno zdi da bi ti izgubili nekaj važnega, če ne bi z nami doživljali, kar mi doživljamo.

Kar ostane med dvema nedeljeno, kar ni skupno, to loči, to razdvaja. Nikakor ne bi hoteli, da bi nas Ehrlichov spomin še bolj ločil, še bolj odtujil. Razlike med generacijami so danes večje — je pred kratkim dejal neki evropski politik, kot so bile pred vojsko razlike med različno govorečimi narodi. Samo izredno močna, izredno živa govorica bo mogla zmanjšati distance.

Duh Ehrlichovih idealov mora resnično zaživetj v nas. Naša zve-

stoba do njegovih nauk mora biti *ustvarjalna zvestoba*. Ne deklaratorska, ne konmemoracijska, ampak *živa dejavna zvestoba*, diametralno nasprotje vsaki okostenelosti in vsaki negibnosti. Spomin, ki ni samo spomin, ampak tudi vir življenja in delovanja, dragocena korenina v preteklosti, iz katere prepričljivo raste naš sedanji napor, ki se neprestano odpira in projicira v bodočnost.

To je edina pot do mladih src. Živeti moramo iz Ehrlichovih nauk in idealov, živeti moramo iz tistih globokih tragičnih doživetij. Življenje je vedno privlačno, vedno prepričljivo.

Tudi v tej točki nas dr. Ehrlich lahko uči. Ko je on začel delovati med ljubljansko akademsko mladino, je bila odtujitev med rodovi na višku. "Mladi" niso marali za "stare" in "stari" se niso znali uživati v nove potrebe "mladih". Kontinuiteta je bila nevarno prekinjena. In vendar je dr. Ehrlich znal dobiti pot do "mladih" in "najmlajših", čeprav je bil iz generacije "starih" in čeprav so se iz njega mnogi "mladi" ob prvih nastopih v akademskih društvih kruto in ponižujoče norčevali.

Vse Ehrlichovo delo je bilo v bistvu eno samo neprestano, neutrudno, vsesplošno *bujenje življenja*.

Najprej *verskega, nadnaravnega*.

Dr. Ehrlich je bil predvsem človek *vere*. Človek močne, neomahjive vere. Podoben je bil staroza-

veznemu preroku. Bilo je v njem nekaj trdega, kamenitega, nekaj abrahamskega. Njegova vera je bila kot skala. Zaupanje v Boga je bilo brezmejno. Zvestoba Cerkvi popolna in brez rezerve. Vse to je danes *strogo aktualno*. Vera v svetu peša. Pavel VI. je proglasil letošnje leto za *leto vere*, da se vera v katoličanih obnovi proti vsem oblikam novega brezverja, ki vdira celo v teologijo in Cerkev samo. Nekateri novejši papeževi govori so v tem pogledu naravnost pretresljivi.

Dr. Ehrlich nas uči *živeti iz vere*. On, ki je bil velik molivec, velik romar, asket brez primere, revež, ki je zadnje srajco dal ubožcu. Mrtvičil se je, da bi imel več življenja. Kajti, kot je dejal Nietzsche, kdor ni kot ubijavec, ki zatre vse, kar mori življenje, nima polnega življenja. Tudi to je *strogo aktualno*. Blagostanjska civilizacija s svojim vsesplošnim materialnim komfortom poraja brezbrizne in brezciljne rodove, pri katerih so periodični čustveno-pasionalni izbruhi dolgočasni nadomestki tihega močnega notranjega življenja, ki ga ni.

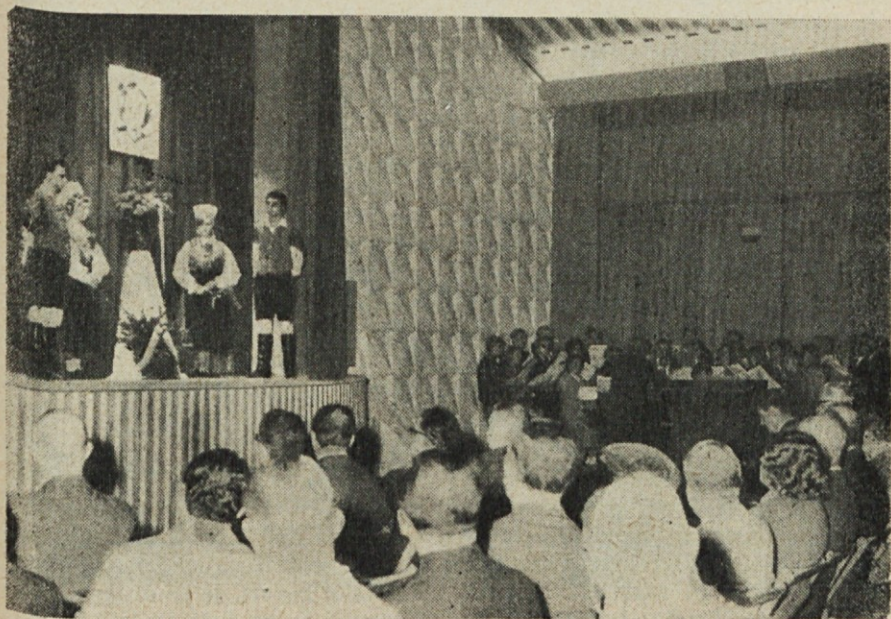
Izprašajmo si vest. Dr. Ehrlich gleda s svojimi prodornimi ognjevitimi očmi na nas in nas prosí in roti v tem smislu. Izprašajmo si vest. Še molimo, kot smo takrat molili? Naš rod še raste, kot smo takrat govorili, "ob črnem kruhu in rožnem vencu?" To se pravi, v pokori in molitvi. Naša zvestoba Cerkvi je še tista kot takrat, ko so papeški socialni nauk študirali

v gorskih vasičah, kamor ga je ponesla naša prosvetna in orlov-ska organizacija? Koncilski dekreti gredo danes med nami iz roke v roko? Sprejemanje nove stvar-nosti v Cerkvi je na ravni naših tozadevnih tradicij?

Ne gre za to, da se površno po-stavimo v ta ali oni tabor, da se proglasimo bodisi za konservativ-ce bodisi za progresiste. Gre za to, da novo orientacijo Cerkve globo-ko in z ljubeznijo preučimo in v skladu s tem pametno odločimo, kaj nam je storiti, nam, ideolo-škim emigrantom, ki imamo svo-je posebno mesto in poslanstvo v svetu in zato pravico in dolžnost,

da čujemo za naše legitimne in neodsvojljive interese.

Zaradi vere, zaradi svoje globo-ko živete vere, je dr. Ehrlich tako ostro prodril v vprašanje sloven-stva in njegove borbe za obstoj, ko je kot mlad duhovnik in inte-lektualec na Koróškem od blizu o-pazoval duhovno opustošenje med narodnimi odpadniki in med pris-iljeno raznarodovanimi Slovenci. Kjer se je izvršilo tako nasilje nad človekom, narava ostane kakor okrn-jena; neka globinska neprist-nost se nasei v srcu izkoreninjen-ca, ki naredi vsak resnično višji izraz duha tako rekoč nemogoč Versko življenje je zelo težko med

Proslava spomina dr. Ehrlicha v Argentini (dvorana Slovenske hiše v Bs. As.)

izkoreninjenci. Pri tem je dr. Ehrlich spoznal, kako globoke korenine imajo narodnostne tradicije, kako važen element predstavljajo v strukturi človeškega bitja. Tudi to je *strogo aktualno*. Tudi s tem dr. Ehrlich osvetljuje današnjo slovensko problematiko v emigraciji in doma. Brez pravih izročil se ne da živeti in se ne da napredovati.

Blagostanjska (opulentna) družba hitro zreducira človeka na zgolj potrošnika. Ustvari v njem celo vrsto nebitvenih potreb, ga podreja potrošniški propagandi in enodnevnikiškim modam ter mu pri polnih egiptovskih loncih ubija odgovorno osebnostno življenje in z njim potrebo po izročilih. Ruva ga iz človeškega konteksta in ga tlačí v blodni kolobar proizvodnje in potrošnje. To pa pomeni skrajno stopnjo alienacije in s človeškega vidika skrajno nazadovanje. Kdor koli kritično sledi slovenskemu dogajanju doma in zunaj, bo rad pritrdil, da blagostanjska mentaliteta predstavlja za slovenstvo resnično *smrtno nevarnost*. Kulturna izročila malega naroda niso v svetu dovolj upoštevana, ne uživajo mednarodne družabne veljave, zato potrošniško misleč človek ne vidi v njih ničesar in tudi ničesar zanje ne da. Tudi v tem vprašanju nas gleda dr. Ehrlich s svojimi ognjevitimi in prodornimi očmi in nas vprašuje: "Hočete še biti Slovenci? Hočete res ohraniti slovenstvo in razvijati njegovo kulturno in človeško bogastvo? Ste res še odločeni *živeti* in ne *umreti*?

ti? Če res hočete živeti in ne umreti, je treba precej *večjega zagona, večje in globlje volje, prodornjšega pogleda*, kot ga je danes videti med nami." — Izprašajmo si vest.

Človek lahko živi polno, res človeka vredno življenje samo iz izročil. Ne iz kakšnega ponavljavskega, rutinskega tradicionalizma, ampak iz živih dejavnih izročil. Kar smo dobili od prejšnjih rodov, to obogateno izročamo bodočim rodovom. Življenje je v bistvu kontinuiteta.

Sodoben biolog, kot je Gerolf Steiner, je pred nedavnim pozval današnjega človeka, naj ne zapušča "sveta tradicije" in naj ga ne zamenjava s "svetom konstrukcije", da se mu ne poruši obojno zdravje: telesno in duševno. Amerikanska industrijska sociologa E. Mayo in F. Roethlisberger opozarjata na nenadomestljiv pomen določenih lastnosti, ki izvirajo iz dediščine rodov, ki se je nakopičila v zgodovini in ki se izraža v v navadah, držah, izročilih. Brez teh pred-tehnoloških lastnosti, ni prave tehnološke civilizacije. Švicarski ekonomist W. Roepke pravi, da industrijska družba potrebuje številne posameznike, ki niso samo subalterni izvrševalci, ampak samostojni ljudje s humanistično izobrazbo, ki pa ni mogoča brez trdnega naslona na izročila.

Če sodobna tehnološka civilizacija po svojih najbolj jasnih glavah tako govori, je še dvakrat bolj žalostno, če se naši ljudje, ki navadno tiče na periferiji iste civi-

lizacije, ne zavedajo pomena zdravih tradicij in jih celo pogosto v imenu prav te tehnološke civilizacije zametavajo ali vsaj puščajo zamreti.

Trikrat pa je žalostno, če se to vrši v imenu nekega slabo razumetega ekumenizma in duhovnega univerzalizma. Z dr. Ehrlichom odgovarjamo: izkoreninjenci se težko dokopljejo do pristnega duhovnega življenja. Gratia supponit naturam. Univerzalnost ne izključuje posamičnosti, ampak jo vključuje.

Slovenstvo pa ni samo kolektiv. Je skupnost svobodnih osebnosti. Ni rasti naroda brez rasti oseb-

nosti. Zato je dr. Ehrlich neprestano budil osebnostno rast v učencih, v prijateljih, v mladih ljudeh sploh. Naprej in navzgor! To je bila njegova stalna vzpodbuda. Tudi to je danes *strogo aktualno*.

Mi se bomo rešili samo s kvaliteto, z rastjo, z zagonom navzgor! "Mi potrebujemo sto diplomatov, sto politikov, sto znanstvenikov, sto gospodarstvenikov!" je zaklical dr. Ehrlich na dijaškem zborovanju v Stični. Nekateri so ta klic morda malo površno vzeli, drugi smo se pa takrat iz tega malo norčevali, vendar Ehrlichov namen ni bil netiti kake površne študentske ambicije, ampak kazati pot

Somaševanje ne proslavi dr. Ehrlicha (od leve proti desni: dr. Fr. Gnidovec, msgr. A. Orehar, L. Lenček CM).

navzgor, pot, ki je zelo naporna, a edino rešilna za težave malega, preganjanega naroda.

Kjer ni kvalitete, kjer ni rasti, kjer ni zagona navzgor, tam postane vzdušje zatohlo, tam se ne da živeti, tam mladine ni in je ne bo. In ne bo svetnika, ki bi nam pomagal, da bi bilo drugače. Tudi v tem si izprašujmo vest! Ehrlichov spomin naj nam pomaga, da bomo iskreni in neizprosnj do vseh življenjskih laži v tem pogledu, da si bomo jasno odgovorili, kaj smo in česa nismo storili ter zlasti, kaj moramo nujno brez odloga storiti.

Ehrlichova globoka ljubezen do slovenstva ni imela nič nacionalistične zaprtosti, nič nekrščanskega ekskluzivizma. Podoba dr. Ehrlicha je neločljiva od podobe Sv. Višarij; od tam blizu je bil doma, tja je vedno rad hodil, tam je bilo njegovo razgledno mesto v svetu. Pri Sv. Višarijih se stikajo ozemlja treh narodov: slovenskega, italijanskega in nemškega. Kdor se razgleduje s Sv. Višarij, ne more biti zaprt človek. Ehrlich je branil slovenske pravice, a ni sovražil nikogar. Njegov sen je bil slovenska svoboda v dobrem sosedstvu, ko po Prešernovih besedah, "ne vrag, le sosed bo mejak."

V tej zvezi moramo omeniti Ehrlichovo skrb za misijone. Kot profesor primerjalnega veroslovja je študiral vere in kulture poganških narodov. Študijska skrb in misijonsko navdušenje sta gnala njegovega duha čez ves svet. On ni

bil kak ozko specializiran slovenist ali slavist ali zgolj intra-evropski kulturnik. Njegov umski pogled je objemal široke razsežnosti, zato je njegovo vroče slovensko domoljubje bilo vstavljeno v širok, prost, svetovni kontekst. Tudi to je *strogo aktualno*. Samo široko, nezaprto slovensko domoljubje, ki je zmožno vzdržati na vseh poteh in križiščih sveta, je danes življenja sposobno. Samo slovenstvo, udinjano v delo za blagor vsega človeštva, je lahko danes prepričljivo. Naša legitimna slovenska posamičnost ni sama sebi namen in v sami sebi ne najde ni izhoda ni razmaha. Po drugi strani pa spet univerzalnost ne sme biti uniformiranost, in temu gre drug naš boj, kajti univerzalnost ni obubožanost ampak obogatitev: obogatitev v usklajenju vseh legitimnih posamičnosti. Dr. Ehrlichovo delo in njegov zgled nam nudita tudi v tem pogledu dragocen in aktualen nauk.

Pavel VI. v številnih govorih redovnim skupščinam, ki prilagajajo redovna pravila in poslovnike novim časom in novim potrebam v duhu koncilskih dekretov, ponavlja isto navodilo: Storite, kar bi vaši svetniški ustanovitelji storili v današnjih okoliščinah. Bodite zvesti zamislim vaših ustanoviteljev, vendar ustvarjalno zvesti.

Obrnimo to modro navodilo na nas: bodimo ustvarjalno, življenjsko zvesti našim velikim vodnikom: Mahniču, Kreku, Korošcu, Jegliču, Rožmanu in, kolikor gre za našo generacijo, predvsem Tom-

cu in Ehrlichu. Vprašajmo se, kaj bi oni storili v našem položaju in v naših okoliščinah. Kaj bi oni spremenili, kaj bi oni opustili in novega začeli v smislu istih globokih namenov, ki so navdihovali takratno njihovo delo.

To je pot zdravja, napredka in razmaha. To je pot privlačnega in prepričljivega življenja. Pot *zvestobe* in *obnove*, pot, ki gre iz preteklosti skozi sedanost v bodočnost, pot, ki je vez med generacijami.

Dragi prijatelji!

Petindvajset let je minilo, odkar je padel dr. Lambert Ehrlich pod komunističnimi krogi. Spomin, ki ga obhajamo, je trpek, tudi zato, ker se spominjamo ob njem tolikih in tolikih mladih življenj, ki so takrat krvavela.

Pa ta spomin ne sme biti samo grenak, tudi oživljajoč mora biti. Na nas je padla težka odgovornost. Mi smo dediči velikih učiteljev in te dragocene dediščine ne smemo zapraviti, tudi ne zakopati, ampak jo pomnožiti in predati naprej. Mi v zdomstvu imamo posebne možnosti, iz katerih izvirajo posebne dolžnosti.

V svetu vstaja nova doba. Borba za svobodo in napredek človeštva ne bo prenehala, samo nove in drugačne oblike bo dobila. Svet se združuje, solidarnost med narodi raste iz dneva v dan. Vsi smo odgovorni za vse. Iskrena ljubezen do lastnega naroda nam narekuje spoštovati in ljubiti narode, ki niso naši. Obzorja se širijo.

Stavljajo se nam nove naloge. Boj za obstoj slovenstva tudi ne bo prenehal, zdi se, da bo postal še trši. *Obstali bomo le, če bomo hoteli obstati*, če bomo z dovoljno iznajdljivostjo, spretnostjo in vztrajnostjo izrabili nove možnosti, ki nam jih prinašajo novi časi. Ne v rutini, ne v ponavljavstvu, ampak v kvalitetni in resni sodobnosti je naš izhod. Nihče nas ne bo na rokah nosil.

Toda naš boj ne bo le naš boj, ampak boj za vse male narode, za vse zatirane in zapostavljene, proti vsemu zatiranju in izkoriščanju, boj za zmago duha nad gmoto, resnice nad lažjo; pravice nad krivico. Torej boj univerzalnega značaja, čeprav bojevan v okviru naše slovenske posamičnosti. Zato bo še naš napor, kjer koli naj bomo že v svetu, kamor koli nas je že raznesla usoda, povsod v isti smeri: za zmago duha, resnice in pravice; za resnični napredek in razvoj človeštva, za resnično človeka vredno življenje.

Gospod doktor,

ta, ki tu govori, ni iz Vašega kroga, toda, ko je potekel čas, je postalo jasno, da je to, kar nas je takrat morda ločilo, majhno in neznamno; to pa, kar nas družijo, je veliko in močno in da ste Vi naš, da ste od nas vseh in smo mi vsi Vaši.

Zato naj Vaš spomin in Vaš zgled vzbudita v nas vseh, ki se Vas spominjamo tukaj in drugod širom sveta, novih energij, novih neugnanih energij za ogromno in čudovito delo, ki nas čaka.

Kje je sv. Pavel hodil in delal

Okoli leta 18 po Kristusu je nadarjeni mladenič Savel, ki je imel tedaj za seboj nekaj več ko 15 let starosti, zapustil rodno mesto Tarz v Ciliciji in ob morju potoval proti Jeruzalemu. Bil je judovskega pokolenja, iz Benjaminovega rodu. Mladega popotnika je spremljalo pet značilnih lastnosti, ki so bile zelo važne za njegovo osebnost.

Rimski državlján

Savel je bil rimski državlján. Imel je to pravico že po rojstvu. Njegov oče je bil namreč rimski državlján. Bil je ponosen na to, da je bil podložnik rimske države. Rimsko državljánstvo mu je dajalo velike pravice in prednosti, na katere se je v življenju večkrat skliceval in jih izrabljál v svojo korist.

Grk

Poleg tega je bil Savel Grk. Odlično je govoril grški jezik, poslušal grške odlomke grških pevcev, se v grščini pogovarjal o rokobor-

bnih tekmah v stadionu in užival sijaj in oblikovno bogastvo grške kulture.

Spreten delavec

Savel je bil tudi spreten delavec. Judje imajo pregovor: „Tisti, ki ne nauči svojega sina kakega dela, je tat.“ Savlov oče je zelo sposoben trgovec s tkaninami. Zato je želel, naj se njegov sin nauči tkati platno za šatore.

Farizej

Savlov oče je bil farizej. Zato se je tudi Savel pridružil farizejem. Izredno je spoštoval izročila svojih prednikov in bil z vsem srcem navezan nanje. Bil je pripravljen na največje žrtve, kadar je bila priložnost, da pridobi novega spreobrnjenca k judovstvu. Bil je drzen v svojih načrtih in odločen, spreten in vztrajen v odstranjevanju ovir. Silno je hrepenel po odrešeniku, ki naj bi jih rešil tujega jarma in jih učil spolnjevati postavo do zadnje pičice.

Iskal je resnico

Zadnja, posebno značilna lastnost Savlove osebnosti pa je bila da je goreče in odkritosrčno iskal resnico. Iz ljubezni do nje je vneto bral Mojzesovo postavo in judovska ustna izročila. Vendar Savlova duša v tem branju še ni našla popolnega miru. Želela je globlje spoznati Boga in njegove razodele resnice.

Pri Gamalijelovih nogah

Prav ta želja je Savla priganjala na pot v Jeruzalem. Želel je poslušati uglednega Gamalijela in njegovo učeno razlago Mojzesove postave. V njegovi šoli je Savel hitro zelo napredoval. Sveto pismo mu ni delalo težav. Znal ga je večinoma na pamet, toda ne samo v hebrejskem izvirniku, ampak tudi v grškem prevodu.

Kam je šel Savel potem, ko je končal Gamalijevo šolo, ne vemo. Ko je Kristus javno deloval v Palestini, ga ni bilo v tej deželi. Zato tudi Kristusa ni mogel spoznati pred njegovim vnebohodom. Ko se je vrnil v Jeruzalem, je bil star že trideset let. Tedaj pa že ni bil več učenec, ampak Farizej.

Nekega dne je v judovski shodnici v Ciliciji slišal pripovedovati o diakonu Štefanu, da je v svojem govoru zelo žalil Jude. Imenoval jih je trdovratne, neobrezane po srcu in proglasil za odrešnika Jezusa, ki so ga obsodili na smrt in ga križali. Ko je to slišal, je Savel ježno stisnil svoje pesti in z drugimi Judi škripal z zobmi. Ko so potem pogumnega in odločnega diakona Štefana kamenjali, je vneto spodbujal njegove morilce in varoval njihovo obleko. Od tedaj je grozil vsem kristjanom s smrtjo. Iskal jih je tudi po hišah in zvezane vodil v ječe.

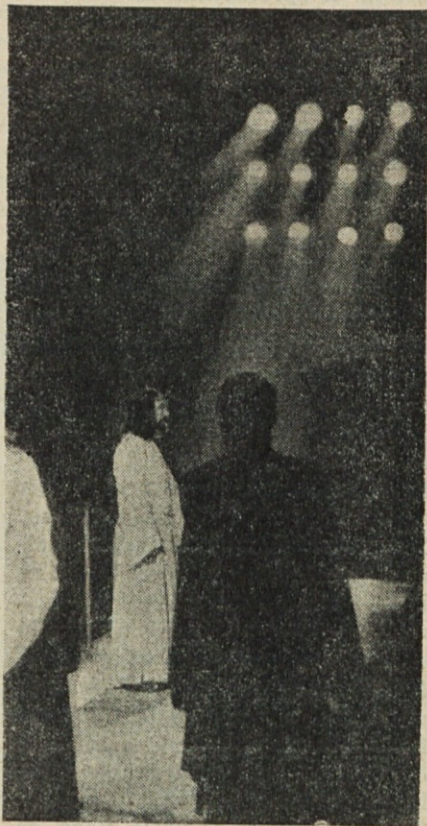
Farizej je umrl

Vendar dnevi gorečega, trdovratnega in zaslepljenega farizeja Savla so bili tedaj že preštetí. Na poti v Damask je prišel pod mogo-

čen slap božje milosti. Savel se je sprecbrnil. Farizej je v njem umrl in se rodil apostol, ki je eden izmed največjih v cerkveni zgodovini.

Rodil se je apostol

Odslej je Savel še bolj vneto iskal resnico, tisto Resnico, ki se

„Kdo si, Gospod?“ — „Jaz sem Jezus, luč sveta — Resnica, Pot, Življenje“.

je učlovečila v njem, ki je rekel o sebi: „Jaz sem resnica“. Nekaj časa je živel v hiši svojega rojaka, ki mu je bilo ime Juda. Potem pa je po božjem navdihnjenju šel v Arabijo. Tam je daleč proč od svojih preganjalcev živel v miru, se poglobljajl v Resnico, ki jo je našel, jo premišljeval in veliko molil. Savlova duša se je popolnoma spremenila in spreobrnila. Kristus, ki ga je prej z vsem srcem sovražil, je zdaj postal luč, vzor in cilj njegovega življenja. Savel, prej razburljivi, ozkosrčni, maščevalni farizej, je zdaj postal velikodušen, širokogruden in izredno požrtvovalen Kristusov apostol.

Peter ga je sprejel

Po vrnitvi iz Arabije je šel Savel v Damask, da bi tam med rojaki začel delati apostolsko. Toda ni imel uspeha. Rojaki so ga sovražili in preganjali. Moral je pred njimi bežati. Ušel jim je tako, da so ga kristjani, ki so mu bili zvesti, v košu spustili izven mestnega obzidja. Potem je šel v Jeruzalem. Tam je našel Petra, starega spretneega ribiča iz Galileje. Hotel se je pridružiti jeruzalemskim kristjanom in delati med njimi. Ti so se ga pa bali in se ga izogibali. Mislili so, da se Savel ni resnično spreobrnil, ampak se le hlini, da bi tako z zvijačo lažje zatrl krščanstvo, ki je bilo tedaj še v zibelki. Le Barnaba je takoj spoznal Savlovo dušo, ki je našla Boga, se mu približal in sklenil z njim prijateljstvo. Predstavi ga je apostolu Petru. Ta ga je povabil, naj

ostane z njim v hiši, katere lastnica je bila Marija, mati Marka, evangelista in Barnabovega nečaka. Savel je tu ostal 15 dni in z velikimi požirki pil resnico iz prvih kršanskih izročil in iz ust prvega, od Kristusa izbranega in pooblaščenega pastirja kršanstva.

Judje so ga hoteli umoriti

Tako je začel Savel v Jeruzalemu pričevati o Kristusovi resnici. Toda njegovo pričevanje ni doseglo spreobrnjenj, ampak povzročilo vihar nasprotovanj. Skupina Judov ga je hotela iztrgati iz njihove srede in ga — kakor diakona Štefana — umoriti. Potrt je šel v tempelj molit. Med molitvijo se mu je prikazal Gospod in mu rekel: „Pohiti in pojdi takoj iz Jeruzalema. Poslati te hočem k oddaljenim narodom“.

Ker je Savlu pretela resna nevarnost za življenje, so ga jeruzalemski kristjani spremili do Cezareje, od tam pa poslali po morju v Tarz. V svojem rodnem mestu je ostal 5 let, se vedno bolj poglobljajl v Resnico in čakal na uro, ki jo je Bog določil, da pojde oznanjat evangelij oddaljenim narodom.

Bog ga ni pustil dolgo čakati. Nekega dne je prišel v Tarz njegov prijatelj Barnaba. Prosil ga je, da bi šel z njim v Antiohijo. Savel je bil takoj pripravljen iti tja. Tako sta šla res oba v Antiohijo in tam utrjevala in poglobljajlala mlado, toda že močno krščanstvo. S svojim delom sta veliko pripomogla, da je Antiohija kmalu

potem postala središče mlade Kristusove Cerkve. Kralj Herod Agripa pa bi se tedaj rad prikupil Judom. Zato je začel preganjati kristjane. Voditelji mlade Kristusove Cerkve so morali bežati iz Jeruzalema. Apostol Jakob je padel pod ostrino krutega meča. Peter se je po čudežni rešitvi iz ječe zelo verjetno umaknil v Rim, evangelist Marko pa je šel v Antiohijo.

Dosegel je poklic

Nekega dne so bili zbrani vsi kristjani iz mesta Antiohije. Ko so imeli bogoslužje in se postili, jim je po tistih, ki so imeli posebne darove, Sveti Duh govoril: „Odkločite mi Barnaba in Pavla za de-

lo, za katero sem ju poklical“ (Apd 13, 2). Tako je prišla ura, ko bo Pavel, izvoljena posoda, začel razlivati na pogane studence Kristusovega evangelija. Zato so starešine antiohijske verske občine molili, se postili, nanja polagali roke in ju za slovo objeli.

Apostolska potovanja

Savel je zdaj začel svoja apostolska potovanja. Na svoji prvi apostolski poti je z Barnabo obiskal Ciper, potem sta se pa izkrcala v Pamfiliji. Po oznanjevanju Kristusovega evangelija nekaterim mestom Male Azije, se je vrnil v Antiohijo, toda z novim imenom Pavel. Na svojem prvem apostol-

Pavel VI. — moderni apostol narodov je bil doslej v Jeruzalemu, v Bombayu, v New Yorku, v Fatimi in v Carigradu.

skem potovanju je namreč Save! spreobrnil cesarskega namestnika Sergija Pavla. Odslej ni več rabil imena Savel, ampak vedno ime Pavel.

Na drugem in tretjem apostolskem potovanju Pavel ni oznanjal evangelija samo Mali Aziji, ampak je prišel tudi v Evropo. Njegova izredna apostolska gorečnost ga ni pustila počivati. Povsod je oznanjal evangelij Judom in poganom. Zaradi svojega gorečega apostolskega dela je moral trpeti veliko preganjanje in izredne nevarnosti. Popisuje nam jih v apostolskih delih v 11. poglavju od 25. do 29. vrste. Kljub temu je bil sveti Pavel vedno poln tolažbe in v bridkosti je prekipel od veselja. Vedno je v sebi nosil Kristusa. Kristus je bil zanj življenje, in smrt dobiček. S Kristusom je bil križan. Zato ni živel sam, ampak je v njem živel Kristus.

Pri svojem apostolskem delu se pa sveti Pavel ni sramoval nižjega ročnega dela. Sebe in svoje pomočnike je vzdrževal s tkanjem platna za šotore. Zato ni nikomur delal nadleže, ko je oznanjal evangelij. Ko je na drugem apostolskem potovanju prišel v Korint, je tam našel Juda Akvila, ki je moral zapustiti Rim zaradi odloka cesarja Klavdija proti Judom. Tudi ta je bil tkalec. Tako sta si zdaj oba skupaj služila kruh s tkanjem blaga za šotore. S tkanjem si Pavel ni pridobival samo tega, kar je sam potreboval za življenje, ampak tudi dohodke, da je mogel izvrševati dela krščanskega usmilje-

nja in krščanske ljubezni. Ker je imel večkrat Pavel tudi sam od trdega dela ožuljene roke je mogel zapisati v drugem listu Tesaloničanom besede: „Kdor noče delati, naj tudi ne je“ (2 Tes 3, 10).

Bister duh

Toda za Pavlovo skromnostjo in preprostostjo se je skrival velik, bister duh. Na drugem apostolskem potovanju je sveti Pavel prišel tudi v Atene, ki so bile zibelka in žarišče grške kulture. Tam je imel na glavnem trgu vpricho grških modrijanov, stoikov in epikurejcev, govor, ki nam dokazuje njegovo izredno globoko grško izobrazbo. Govoril jim je: „Atenci! Po vsem, kar vidim, ste zelo pobožni. Ko sem namreč hodi okrog in ogledoval, kaj vi častite, sem našel tudi oltar, na katerem je bilo napisano: ‘Neznanemu bogu’. Kar torej častite, dasi ne poznate, to vam jaz oznanjam“. Potem jim je govoril o Bogu, ki je ustvaril svet in ne stanuje v templjih z rokami narejenih; ustvaril iz enega vsa plemena zato, da bi iskala Boga, v katerem živimo, se gibljemo in smo. Nato je govoril tudi o božjem razodetju, o Jezusu Kristusu in njegovem božjem poslanstvu, ki ga potrjuje njegovo vstajenje. Ko je začel govoriti o Kristusovem vstajenju, se mu je začela večina poslušalcev posmehovati. Zato je Pavel nehal govoriti in zapustil Areopag, atenski javni trg. Vendar njegova apostolska svet ni bila brez uspeha. Dionizij Areopagit, žena Damara in še več

drugih je po Pavlovih besedah sprejelo vero in se mu pridružilo.

Sveti Pavel je do konca življenja vztrajal pri apostolskem delu. Prehodel je vse grške dežele in tudi Macedonijo. Povsod je z gorečo besedo oznanjal evangelij. Ko je deloval v teh deželah, je napisal tudi 5 listov: dva Korinčanom, enega Filipljanom in še dva Tesaloničanom.

Začeli so ga soditi

Ko je končal svoje tretje misijonsko potovanje, se je vrnil v Jeruzalem. Nkega dne je šel v templj molit. Njegovi sovražniki so ga spoznali in dvignili proti njemu hrup. Tedaj je prišel rimski stotnik z vojaki in ga vklestil v verige. Množica pa je vpila in zahtevala njegovo smrt. Da bi množici nekoliko ustregel, ga je poveljnik dal odpeljati v vojašnico in ga hotel tudi bičati. Pavel pa ga je vprašal, če sme rimskega državljana bičati. „Ali si ti Rimljan?“ ga je poveljnik boječe vprašal in Pavlu povedal, da si je rimsko državljanstvo pridobil z veliko vsoto denarja. Pavel pa mu je rekel, da ga je pridobil že z rojstvom. S svojo pritožbo je Pavel dosegel, da ga niso bičali.

Nekaj dni po tem dogodku pa se je okoli 40 Judov zarotilo, da ne bodo ne jedli ne pili, dokler ne bodo Pavla ubili. Ko je to zvedel vojaški poveljnik, je dal prepeljati Pavla v Cezarejo. Tam je bil okoli dve leti. Poglavar Fest pa se je hotel Judom prikupiti. Zato je vprašal Pavla, če hoče iti v Jeruzalem in biti tam

sojen. Pavel pa je odločno odgovoril: „Pred cesarskim sodnim stolom stojim; tu moram biti sojen. Na cesarja se sklicujem.“ Zato je poglavar Fest zaključil sodno obravnavo z besedami: „Na cesarja si se skliceval, pred cesarja pojdeš.“

Apostol Pavel je kmalu potem res šel pred cesarja. Po morju se je vozil pod varstvom rimskega stotnika Julija. Po dolgi vožnji, na kateri je preстал mnogo nevarnosti in najhujših morskih neviht, je prišel v Rim. Tako se je spoznala njegova največja želja. V Rimu je smel prebivati v zasebni hiši z vojakom, ki ga je stražil. Ves ta čas, ko je živel v Rimu, je oznanjal evangelij in napisal 6 apostolskih pisem. Med tem pa je tekla njegova sodna obravnavo.

Ko je bila razrešena njegova oprostilna razsodba je mogel urešničati sanje svojega življenja. Šel je v Španijo in na skrajnem robu Zahodne Evrope oznanjal vero v Križanega. Koliko časa je bil tam, ne vemo. Leta 67 po Kristusu je bil v Rimu spet v verigah.

Ker je bil sveti Pavel rimski državljan, ga niso smeli križati kakor svetega Petra, ampak je bil po veredostojnem cerkvenem izročilu 6 km zunaj mesta Rima, blizu ceste, ki drži v Ostijo, leta 67 po Kristusu obglavljen in bil blizu tam tudi pokopan. Cesar Konstantin je dal nad njegovim grobom sezidati veličastno baziliko, ki še danes spominja kristjane na življenje in delo svetega Pavla.

Gregor Mali

CERKEV IN IZRAEL

Zadnja desetletja se med katoličani veliko razpravlja o odnosu Cerkve do Judov.

Vzroki, ki so privedli do tega, so različni. Nek zunanji vzrok, ki je zunaj Cerkve, je ostri antisemitizem zadnje dobe, ki je Judom prinesel neizmerno trpljenje in povzročil ogromno krivic. Ob tem se je v Cerkvi pojavilo vprašanje, ali ni utegnilo prispevati k temu tudi Judom neprijazno in morda krivično mišljenje med katoliškimi verniki. Tako so razmere privedle do ponovnega preučevanja odnosov Cerkve do judovskega ljudstva.

A glavni razlogi za današnje zanimanje za judovsko ljudstvo med katoličani so notranji, v današnjem življenju Cerkve samem. Tako je k temu veliko prispevalo moderno biblično gibanje in v zvezi s tem tudi liturgično gibanje v Cerkvi. Oboje nas vodi k stari zavezi, ker brez nje ne moremo prav razumeti razodetja sv. pisma in ne današnje cerkvene liturgije. Ob tem pa se nam vzbuja vprašanje o ljudstvu, ki je bilo nosilec razodetja stare zaveze. Podobno velja za novi nauk o Cerkvi kot božjem ljudstvu. Izvoljeno božje ljudstvo

je bilo judovsko ljudstvo. Kaj je danes z njim, če je sedaj izvoljeno božje ljudstvo Cerkev?

Zadnji koncil o Judih

Tako je razumljivo, da je tudi na zadnjem vatikanskem koncilu prišlo na vrsto to vprašanje in na več mestih govori o izraelskem ljudstvu.

Glavna koncilna dokumenta sta glede tega Izjava o razmerju Cerkve do nekrščanskih verstev, ki med njimi upošteva tudi današnje judovsko verstvo (št. 4) in Konstitucija o Cerkvi in to spet na mestu, kjer govori o razmerju med Cerkvijo in nekristjani (št. 16).

Glavna vprašanja, ki se jih koncil v tem dotika in ki v njih mišljenje med verniki ni bilo vedno jasno in ne točno, so tri: 1. Ali je bila stara zaveza samo podoba in simbol bodoče, nove zaveze, ali je tudi realno začelnjala in pripravljala novo zavezo? 2. Ali je z nastopom nove zaveze stara bila odpravljena tako, da je bila za naprej uničena, ali je nasprotno morda bila potrjena in izpopolnjena? 3. Kakšen je danes pod nadnaravnim vidikom položaj judovskega ljudstva v odnosu do Cerkve in kaj bo z njim glede tega v bodočnosti?

Stara zaveza kot priprava za novo zavezo

Ali je bila stara zaveza samo napovedovala odrešenje, ki je prišlo v novi zavezi v Jezusu Kristusu, ali pa je Bog že tudi po stari zavezi odreševal in posvečeval ljudi?

Ali je bila tedaj stara zaveza samo podoba in simbol nove zaveze, ali pa je vsaj v zametku in nepopolno vsebovala to, kar je v vsej popolnosti prinesla nova zaveza?

Ob izredni vzvišenosti nove zaveze nad staro se večkrat stari premalo pripisuje in se prenizko cení. Koncil proti temu v izjavah prav poudarja vrednost stare zaveze glede njenega odnosa do nove zaveze.

Cerkev „je bila že od začetka sveta napovedana v predpodobah, čudovito pripravljena v zgodovini izraelskega ljudstva in v stari zavezi“, pravi koncil (Konst. o Cerkví 2). Bog si je, govori drugje koncil, „izvolil zase kot svoje ljudstvo izraelski narod, s katerim je skle-

nil zavezo in ga postopoma poučeval; to je storil s tem, da je sebe in sklepe svoje volje razodel v njegovi zgodovini in to ljudstvo zase posvečeval“ (Konst. 9).

Stara zaveza je bila podoba in simbol nove, a ne samo to; je tudi vsaj na nepopoln način imela to, kar imamo v popolnosti sedaj v novi zavezi, je čudovito pripravljala novo zavezo, je že imela razodetje in svetost, kar je v najvišji popolnosti dano v novi zavezi

Stara zaveza po nastopu nove zaveze

Od tega prvega vprašanja je odvisen odgovor na drugo vprašanje: Ali je z nastopom nove zaveze stara bila odpravljena tako, da je za naprej kot uničena, ali je z novo

Judje — božje ljudstvo stare zaveze so bili izbrana posoda in posredovalci odrešilnih obljub. Izredno so ljubili in ljubijo sv. pismo — prosimo, da bi vzljubili tudi Besedo, ki je meso postala!

zavezo potrjena in izpopolnjena in v njej na višji način nekako naprej živi? Z drugo besedo: Ali je ob nastanku Cerkve med staro in novo zavezo popoln prelom, ali neka kontinuiteta?

O prelomu med obema zavezama bi res verjetno govorila Kristusova znana primera o Cerkvi kot stavbi. Kristus je nje vogelni kamen, ki je bil zavržen, ki so ga zidarji v stari zavezi zavrgli, pa je postal vogelni kamen nove zgradbe, Cerkve v novi zavezi.

To res spominja na to, da so voditelji judovskega ljudstva Kristusa zavrgli. Ne pomeni pa nujno popolnega preloma med obema zavezama. Nasprotno imamo v sv. pismu druge primere, o novi zavezi in o Cerkvi, ki govore o tesni zvezi in kontinuiteti med obema zavezama. Tako npr. Pavlova podoba o Cerkvi kot oljki. To večkrat pozabljeno podobo si osvaja koncil v nauku o odnosu do judovskega ljudstva. Pravi: „Cerkev je polje, božja njiva (1 Kor 3, 9). Na tej njivi raste stara oljka, katere sveta korenina so bili očaki in v kateri se je izvršila sprava Judov in poganov (Rim 11, 13-26)“ (Konst. 6).

Ta rodovitna oljka je božje ljudstvo. Njegove korenine, korenine tega drevesa, so očaki stare zaveze, ki so prejeli božje obljube. Da smo povezani z Bogom, moramo spadati k tej oljki, da bomo deležni obljud, ki jih je Bog dal Izraelu. Obljube so po sv. Pavlu bile izpolnjene v Kristusu in v njem

jih moremo biti deležni vsi, ki vanj verujemo, Judje in drugi narodi, „pogani“. Te sv. Pavel primerja cepiču divje oljke, ki je bil cepljen na to plemenito, da v njej postane plemenita oljka. Ta podoba močno poudari kontinuiteto med staro in novo zavezo: V Kristusu in njegovi Cerkvi, plemeniti oljki, so združeni Judje in pogani, vsi živijo od življenjskih sokov stare oljke in od božjih darov, ki so bili dani v stari zavezi: zveza z Bogom v razodetju in božjih obljubah.

Koncil to pove z besedami: „To novo zavezo je ustanovil Kristus, namreč novo zavezo v svoji krvi (1 Kor 11, 25); sklical je izmed Judov in poganov ljudstvo, ki naj bi zrastle v enoto ne po mesu, ampak v duhu in naj bi bilo novo božje ljudstvo“ (Konst. 9).

Cerkev je že tako bila ustanovljena v Izraelu in so tudi prvi njeni temelji vzeti iz Izraela (apostoli, prvi učenci in Kristusovi mučenci, da ne omenjamo izrednega položaja božje matere).

Tako izraz, da je Cerkev „novo božje ljudstvo,“ ne pomeni njene ga popolnega preloma z božjim ljudstvom stare zaveze, ampak le poudarja nove prvine, ki jih pri naša nova zaveza.

Judovsko ljudstvo po nastopu nove zaveze

S prejšnjima vprašanjema je tesno povezano tretje, o narodu, ki je bil nosilec razodetja stare zaveze in tedaj izvoljeno božje

ljudstvo, o judovskem narodu in o današnjem njegovem verstvu, kolikor ni sprejel Kristusa. Ali je to popačeni rod v celoti in za vse čase, ki zasluži božje prekletstvo in božjo kazen? Ali je judovski narod dokončno izključen iz Cerkev, ki je le cerkev „poganov“, drugih narodov? Ali je današnje verstvo judovskega naroda izkazano in nič vredno, ker niso sprejeli Kristusa?

Glede krivde Judov pri smrtni obsodbi Kristusa in o božji kazni za to pravi koncil: „Četudi so judovske oblasti s svojimi pristaši zahtevale Kristusovo smrt, se vendar to, kar se je zgodilo v njegovem trpljenju, ne more pripisati vsem Judom brez razlike, niti tistim, ki so takrat živeli, niti sedanjim. Dasiravno je res, da je Cerkev novo božje ljudstvo, ni dovoljeno Judov prikazovati kot od Boga zavrnjenih in prekletih, kakor da to sledi iz sv. pisma. Zato naj vsi pazijo, da ne bi pri katehezi ali oznanjevanju božje besede učili nekaj, kar ni v skladu z evan-geljsko resnico in s Kristusovim duhom. Razen tega Cerkev, ki zavrača vsako preganjanje katerihkoli ljudi, ob spominu na skupno dediščino z Judi obžaluje, ne iz političnih razlogov, ampak zaradi evan-geljske ljubezni, vsa sovraštva, preganjanja, izraze antisemitizma, ki so bili naperjeni v kateremkoli času in od kogarkoli proti Judom“ (Izjava o nekrščanskih verstvih 4)

V Cerkev so poklicani vsi ljudje. Judje pri tem niso izključeni,

ampak so po besedah koncila med nekristjani v prvi vrsti oni usmerjeni v božje ljudstvo; saj so njim „bile dane zaveze in obljube in je iz njihovega ljudstva po telesu izšel Kristus in so Bogu po izvolitvi zaradi očetov nad vse ljubljeno ljudstvo, ker se Bog ne kesa svojih darov in svoje izvolitve“ (prim. Konst. 16 in Izjava 4).

V tem pogledu Judje vsaj niso na slabšem od drugih narodov, kot splošneje govore teologi in se tudi izraža koncil.

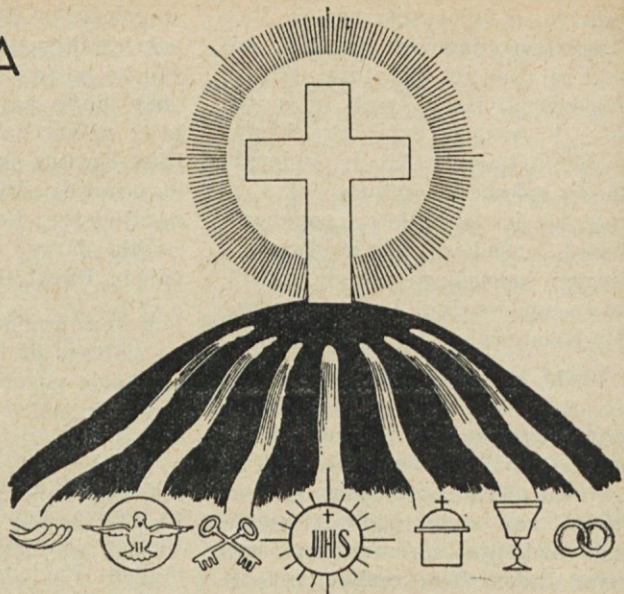
Kako se bo judovski narod v bodočnosti odzval klicu v Cerkev, ni gotovo. Vendar pravi koncil, da Cerkev „skupaj s preroki in apostolom Pavlom pričakuje dneva, za katerega ve samo Bog, ko bodo vsi narodi enoglasno klicali Gospoda in mu služili v skupni vne-mi“ (Izjava 4).

Res je današnje Judovsko verstvo, ki je odklonilo Kristusa Odršenika, v tem zgrešilo svoj cilj. Ne moremo pa reči, da je to judovsko verstvo prazno. Njegovo razodetje je velik dar božji in v iskreni veri, molitvi in svojem bogočastju so judovski verniki v zvezi z Bogom in prejemajo njegovo milost.

V označenih vprašanjih je Cerkev na koncilu povedala svoje stališče in je to važno na teološkem in življenjskem področju za njen dialog z Judi.

Dr. Franc Gnidovec

KRISTUSA SMO OBLEKLI

Že smo govorili o krstu kot prehodu iz smrti v življenje, kot o vstopu v Cerkev po odpovedi hudemu duhu. Je pa še več, je približanje h Kristusu. Prav o tem približevanju danes nekaj besed.

Ne mislimo le na približevanje h Kristusu po zvestem izpolnjevanju njegovih zapovedi. Gre za mnogo več, spremeniti se v drugega Kristusa, obleči Kristusa. „Kateri ste bili namreč v Kristusa krščeni, ste Kristusa oblekli,“ poučuje sv. Pavel Galačane (Gal 3,27).

Božji otroci

Božja stvar je človek, ustvarjen po božji podobi in sličnosti. Če je

Bogu podoben, je kakor njegov otrok. Da pa more biti človek res božji otrok, potrebuje milosti, ki ga naredi deležnega božjega življenja na podoben način, kot se pretaka po žilah otroka ista kri kot pri očetu, od katerega je prejel življenje.

To zvezo med Bogom in človekom je razdril izvirni greh. Kristus pa, Očetu enaki edinorojeni Sin, je prišel na svet, da znova upostavi to zvezo, da nas naredi posinovljene božje otroke „in da bi bil on prvorojenec med mnogimi brati“ (Rimlj 8, 29). Sv. Janez lepo pravi v začetku svojega evangelija: „Vsem pa, kateri so jo prejeli — pravo luč, ki je Kri-

stus — je dala pravico, da postanejo otroci božji“ (Jan 1, 12). Isti sv. Janez potem vzklika: „Poglejte, kakšno ljubezen nam je izkazal Oče, da se imenujemo in smo otroci božji“ (1 Jan 3, 1).

Prav krst je pa tisto novo rojstvo, ki nas vpelje v to novo življenje, v življenje Jezusa Kristusa, božjega Sina, v največjo družinsko intimnost presvete Trojice kot prave božje otroke (Prim.: Yo soy el Camino, 26). Vsa ta resnica odseva iz krstnega obreda.

Krstni obred

Na vprašanje duhovnika krstite-lja pripravnik na krst odgovori, da želi vero, ki mu daje večno življenje. Krstitelj ga tedaj spomni na največjo zapoved: „Če torej hočeš v življenje priti, spoľnuj zapovedi. Ljubi Gospoda svojega Boga z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem in svojega bližnjega kakor sam sebe.“ Zapovedi mora krščenec začeti spoľnjevati ne samo zato, da bo prejel obljubljeno plačilo, še vse bolj zato, da se navadi že tukaj na zemlji božjih navad. „Kdor ima moje zapovedi in jih spoľnuje, ta je, ki me ljubi; a kdor mene ljubi, ga bo ljubil moj Oče in jaz ga bom ljubil in se mu razodel“ (Jan 14,21). „To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil“ (Jan 15, 12), je govoril Jezus sam svojim učencem.

Potem krstitelj dahne trikrat v otroka, če krščuje odraslega, štirikrat, da mu priklje Svetega Duha.

„Pojdi od njega, nečisti duh, in daj prostor Tolažniku Svetemu Duhu.“ Sveti Duh spremeni v božje otroke, kot razlaga sv. Pavel: „Katerikoli namreč se dajo voditi božjemu Duhu, ti so otroci božji. Kajti niste prejeli duha suženjstva zopet v strah kot pod Mojzesovo postavo, ampak prejeli ste duha posinovljenja, v katerem kličemo: „Aba“, Oče! Sam Duh pričuje z našim duhom, da smo božji otroci“ (Rimlj 8,14-16).

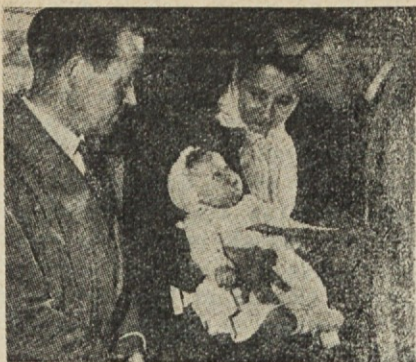
Nato duhovnik zaznamuje krščenca na čelu z znamenjem križa. Križ je tukaj znamenje zmage, pred katerim beži hudobni duh.

V starih časih so sužnjem vžgal² na čelo znamenje gospodarja, da so jih mogli spoznati med drugimi. Še dandanes zaznamujejo npr. ovce, preden jih oddajo poleti na planino na pašo. S križem zaznamovani kristjan se svobodno izroči Kristusu v zavesti, da pripada k božji hiši, „kajti po njem, Kristusu, imamo oboji v enem Duhu dostop k Očetu“ (Ef 2,18-19).

Tudi položitev rok na krščenca, ki se med krstnim obredom večkrat ponovi, pomeni, da je Bog sprejel krščenca v svojo last.

Blagoslovljena sol

Obred z blagoslovljeno soljo, ki jo krstitelj dene nekaj zrn otroku v usta, ima vse globlji pomen, kot navadno mislijo botri, ki z zanimanjem opazujejo otroka, kako se pri tem kremži. Obred verjetno izvira iz navad pri sprejemanju gostov, ki je bil tudi pri Slovanih v

Božja družina

Krst podeli človeku vero, pa tudi moč živeti po njej, ga vpelje v božjo družino. Zato krščenec na poti h krstnemu kamnu moli apostolsko vero in Oče naš. Vera je spoznavno znamenje kristjana, znak, po katerem se spoznavajo člani božje družine. Enako Oče naš. Da ga more človek upravičeno moliti, mora biti krščen. Samo božji otrok se more obračati na Boga z besedami: Oče naš.

navadi. Saj so še v naših časih sprejemali npr. v Ljubljani slovesne goste tako, da so jim ponudili kruh in sol. Tudi krščenec je sprejet v božjo hišo s tem obredom, ki je bil včasih ločen od krsta samega (Prim Martimort: *La Iglesia en la c-ración*, 560,562). Prejem soli je bil v takratnem obredu kot prvi obrok hrane, ki naj bi ohranil katehumeni do noči, ko bo krščen in bo prejel polnost hrane v Evharistiji.

Sol je poleg tega začimba, ki daje jedem okus Božje stvarj se navadno zde posvetnim ljudem plehke, prazne, brez okusa. Potrebna je zato božja modrost, ki jo pomeni blagoslovljena sol, da človek začne umevati božje resnice in skrivnosti in jih vzljubi.

Končno je sol tista, ki ohranja jedila, da se ne pokvarijo. Tako je tudi blagoslovljena sol simbol zvestobe krstnim obljubam (Prim. Roguet: *Los Sacramentos signos de vida*, 64,65).

Tudi ko se duhovnik s slino dotakne krščenčevih ušes in nosnic, govori o pravicah in zmožnostih člana božje družine. Človek ostane po svojem telesnem rojstvu gluha za poslušanje božje besede in nem za oznanjevanje božje slave. Je kot tujec, ki ne razume jezika dežele, po kateri potuje. Krst pa mu razveže jezik in sluh, da se more kretati v božji družini kot njen pravi član.

Že smo govorili, da raba krstne vode spominja na prerojenje, novo rojstvo. Kaj pa pomenijo besede: „...v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha“? Ko duhovnik moli odvezo pri spovedi v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, s tem izraža, da ne odpušča grehov v svojem imenu, ampak v moči poblastila, ki ga je prejel od svete Trojice. Pri krstu pa ima klicanje svete Trojice še poseben pomen. Ne pomeni, da krščujemo v moči, v imenu svete Trojice, ampak, da je krščenec po krstu vpeljan v življenje in češčenje treh božjih Oseb.

da ga krst naredi za člana božje družine (Prim. Roguet o. c. 66).

Takoj nato krstitelj mazilj krščenca na temenu s sveto krizmo. Krizma pomeni maziljenje. Maziljenec v polnem pomenu je Kristus. Pri krstu s krizmo maziljeni pa se spremenj v drugega Kristusa, božjega otroka. Postane deležen Kristusovega kraljestva in duhovskega dostojanstva.

Končno položi duhovnik na krščenca belo obleko. Ta belina ne pomeni samo krstne milosti, dušo očiščeno izvirnega greha. Spominja tudi na belo oblačilo, v katerem se je prikazal Jezus pri svojem spremenjenju na gori Tabor, ko je nebeški Oče izjavil: „Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam svoje veselje“ (Mt 17,5). V belo oblečeni krščenec spominja na Kristusa kot izjavlja sv. Pavel: „Zakaj vsi ste po veri božji otroci v Kristusu Jezusu; kateri ste bili namreč v Kristusa krščeni, ste Kristusa oblekli“ (Gal 3, 26, 27). Tako krst ni samo neko znamenje očiščenja in bi človek v bistvu ostal, kar je bil. Nasprotno, krst je temeljita preosnova: „Ako je torej kdo v Kristusu, je nova stvar: Staro je prešlo, glejte, nastalo je novo“ (2 Kor 5,17).

Prižgana sveča

Luč igra v liturgiji veliko vlogo, zato ne more biti odsotna pri krstnem obredu. Duhovnik da v roko krščencu oz. botru prižgano svečo rekoč: „Prejmi gorečo luč in neomadeževan varuj svoj krst; spol-

njuj božje zapovedi, da boš, ko pride Gospod na svatbo, mogel skupaj z vsemi svetniki na nebeškem dvoru iti njemu nasproti in boš živel na vekov veke. Amen“. Te besede spominjajo na priliko o pametnih devicah, ki so mogle z ženinom na svatbo, ker so imele svetilke prižgane, ko je prišel ženin (Prim. Mt 25,1-13). Torej pomenju pri krstu prižgana sveča čuječnost in zvestobo krstnim obljubam do Kristusovega drugega prihoda. Če pa se spomnimo na obrede velikonočne vigilije, ki se zaključuje s krstom katehumenov, moremo najti tej luči še globlji pomen.

Z veliko slovesnostjo je bil neposredno poprej blagoslovljen ogenj, na katerem je potem duhovnik prižgal velikonočno svečo, ki pomenja vstalega Kristusa. Na tej velikonočni sveči prižigajo potem vse luči in tudi svečo, ki jo izroče

novokrščencem. Kristjan naj bo luč, sîn luči, ki je Kristus, „da bi oznanjali slavna dela njega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito luč“ (1 Pet 2, 9). Verujte v luč, da boste otroci luči“ (Jan 12, 36). Ta luč v duši krščenca je najprej božja milost, po kateri postane otrok božji. Potem pa tudi vera, po kateri moremo skozi temine tega sveta.

Veró je katehumen v začetku krstnega obreda prosil. Nanjo ga je duhovnik v prvotni Cerkvi pripravljaj skozi cel postni čas. Tudi še danes, če gre za krst odraslega. Ko pa je bil krščen, so mu razložili še zadnje resnice, katerih nekrščenim niso zaupali. Tako je res prejel vero, luč, katere simbol je prižgana sveča. A ta vera je le začetek, ki ji bo morala skrbna vzgoja staršev, krščanske občine in Cerkve pomagati do polnega razvoja. Je res šele kot lučka, ki zasveti v temi velikonočne vigilijske, pa se potem razmnoži in potem razsvetli z vsem bogastvom luči v cerkvi zbrano verno množico.

Je pa tudi resen opomin staršem in botrom, naj ne pozabljajo, kako veliko odgovornost so prejeli pri krstu novokrščenega otroka. Od njih je v zelo veliki meri odvisno, da se bo ta lučka tako utrdila, da bo svetila pred ljudmi, da bodo videli njihova dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih (Prim. Mt 5, 16).

Boris Koman

Iz dnevnika Janeza XXIII.

Četrtek zvečer, 23. avgusta (1900)

Na splošno ni preveč slabo. Vendar mi je treba še mnogo čuječnosti glede besed, kajdar se pogovarjam s kleriki in se govori o stvarih ob katerih se zbuja samoljubje in skuša pokazati svoj obraz. Sicer pa glede govora o svetem Srcu ne imej preveč skrbi; tako se zmešajo misli, ni iz tega nič dobrega, marveč vse narobe.

O Jezus, dignare me laudare te — dovoli, naj te hvalim!

Petek zvečer, 24. avgusta (1900)

Prav res je, kar pravi Hoja za Kristusom, da so nekateri trenutki,

ko hotenje ali nehotenje, manj plemeniti del človekov dobi premoč nad drugim in ga duši. To se mi je zgodilo danes popoldne. Čeprav sem si zbijal glavo, da bi se uspešno lotil študija, vendar to ni rodilo kakšnega sadu. Prav popolnoma sem bil zmeden, ko sem se dolgočasil tako pri pridigi kakor pri branju: pri vsem. Kaj naj naredim? Bog bodi klju temu hvaljen! Saj smo vedno v njegovih rokah tako v mrazu kakor v vročini. Bila je lepa priložnost za mrtvičenje moje pretirane nenasičnosti za študij, za napredovanje itd. Vsekakor pa mi je dobri Jezus bil vedno ob strani; in čeprav sem odprl knjigo, pa sem jo takoj zaprl in se lotil druge, vendar vsaj brez dela nisem bil, pa storil sem, da je bil hudobni duh brez dela. Deo gratias — Hvala Bogu! Toda s tem ljubim rožni vencem je pa bilo ta večer nekoliko slabo. Vendar pa se mi zdi, da tega nisem naredil nalašč. Od časa do časa, kakor hitro opazim raztresenost, poskrbim za zbranost.

O Mati, o Gospa moja, naredi tudi ti nekaj, ker vidiš, kolik re-
vež sem sam!

Sobota zvečer, 25. avgusta (1900)

Obisk presv. Rešnjega telesa je bil vsekakor dolgočasen, rožni venec tako približno. In vendar hočem posnemati največje svetnike, pa še niti toliko nisem sposoben, da bi izvrševal dolžnosti kot kristjan tako, kot se spodobi. O Jezus, spes mea et refugium meum es tu — upanje moje in pribežališče moje si ti (pr. (Ps. 30, 4).

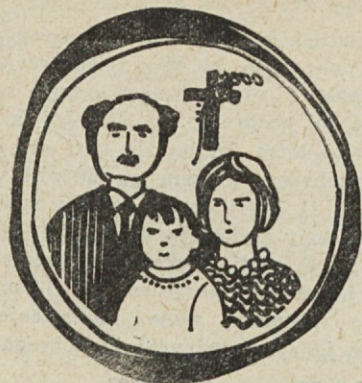
Nedelja zvečer, 26. avgusta (1900)

Nedelja je dies Domini — Gospodov dan; zato bi bilo želeti večje zbranosti v vsem. Namesto tega se je pa žal nasprotno zgodilo. Joj, ali bo tako hitro šel po zlu tisti sklep o prisebnosti, ki sem ga naredil v sredo? O dobri Jezus, daj mi moč, da se to v prihodnje ne bo več dogajalo. O sveti Aleksander, katere-
mu je ta dan posvečen, podeli mi svojo krepost, svoje navdušenje, svoje junaštvo pri vršenju dobrega!

Sreda, 28. avgusta (1900)

Včeraj zvečer se nisem spomnil, da bi zapisal uspeh izpraševanja vesti. Glede današnjega dne pa bi bilo treba marsikaj pripomniti. Npr. ti-
sto odlašanje obiska presvetega Rešnjega telesa iz ničevnih opravičil, ko je nevarnost da bi ga potem polovičarsko opravil in ne preveč dobro, čeprav ta stvar Jezusa žali in je tudi meni malo v čast. In Galje, prijatelj moj, pozor na jezik, ker po njem samoljubje vrši svoje delo posebno takrat, ko sem skupaj s kleriki. Čeprav bi bile popolnoma brezpomembne stvari in bi bilo popolnoma vse res, kar govorim, se vendar končno vedno vriva samoljubje in po pogovoru nisem zadovoljen; Jezus, moj sladki Učenik, pa mi pravi z notranjim glasom da mu ni prav nič všeč. Končno pa: zdihljaji, zdihljaji! To so puščice ljubezni, ki bodo ranile Jezusovo Srce da bo iz nje-
ga pritekla resnična krščanska ljubezen. Joj, kako daleč sem še od svojega vzornika Frančiška Saleškega, da bi mu bil podoben.

Poslovenil dr. F. Žakelj

v družini

— življenje doma:

— odnos med možem in ženo:

— lastnosti naših otrok:

Spomenik človečanstva

Iz očetovih zapiskov

„In spoznal je svojo ženo“

Otroci si želijo taborjenje

Spomenik človečanstva

In, ko je postala stiska največja, ko je ležala Evropa bedna v razvalinah, ko so begali po cestah otroci brez staršev, se je nevidno približal in prisluhnil Poznavalec in Tolačitelj ubogih, osirotelih otrok.

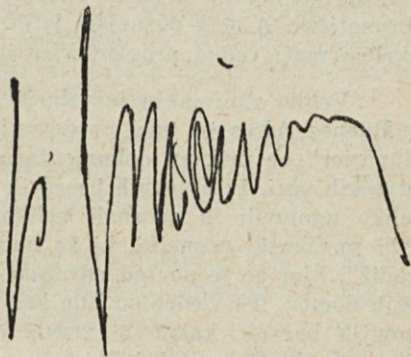
V to zmedo gorja in revščine je bil po sami božji dobroti poklican mož, dr. Herman Gmeiner, velik človekoljub-ustanovitelj „S.O.S. otroških vasi“ v svoji rodni Avstriji, kjer je položil temelje svoje socialne zamisli. Izšel je iz številne kmečke družine in je že v rani mladosti izgubil svojo mater. Njegova otroška leta so potekala brez materinske ljubezni in je že zgodaj moral spoznati pomanjkanje in revščino. Posrečilo se mu je preseliti se v Innsbruck (Avstrija), kjer je ob velikih žrtvah študiral medicino in psihologijo. Želel je postati otroški zdravnik, da bi kot tak imel možnost spoznavati zapuščenost osirotelih, fizično in psihično razrvanih otrok.

Klic osamljene mladine ga je vabil na ulice, kjer se je žalostno razodevala vsa beda prestane vojne. Zbiral je gručice teh „izgublencev“ in jih začel razmeščati po zavetiščih. Toda ti otroci so rasli tam ločeni od sveta in so bili označeni kot težko vzgojljivi. Sklenil je tem

otrokom drugače pomagati. Iskal je nova pota, kajti časi se spreminjajo in ta zavetišča niso zaščevala več. Če je hotel tem sirotam posredovati novo, lepše življenje, je prišel do spoznanja, da je ljubeča mati tem otrokom nenadomestljiva. Ona je, ki je utelešenje ljubezni in reda, le ona ustvarja družinsko in praznično vzdušje, le ob materi se čutijo otroci varni, zaščiteni. Videl je mnogo bolečine na svetu, a ta, ki je najbolj kruta in najbolj težka, je bolečina osirotelih otrok. Osnoval je načrt: ustanovitev otroške vasi za osirotele otroke.

Da bi svoj namen lažje uresničil, je navdušil nekatere znance in zasebne podjetnike. V začetku so dvomili v možnost njegovih načrtov, on pa je videl, da so srca, ki ostanejo trda, dokler ne doživijo sami svoje tragedije. S pomočjo nekaterih dobrotnikov je ustanovil prvo otroško vas leta 1949 na Tirolskem in, ko je videl velik uspeh, mu je dalo pogum, da je začel uvajati ta nov pedagoški sistem ne samo v Avstriji, ampak tudi po drugih kontinentih. Dr. Gmeinerjevo blagoslovljeno delovanje se je tako razširilo, da šteje danes že 60 otroških vasi v 25 državah in ima že dva milijona podpornih članov. Vsaka otroška vas ima 15 do 20 stanovanjskih hiš in v vsaki stanuje v družinski skupnosti živeča družina deveterih otrok različnih starosti, ki so v zaupanju dodeljeni družinski materi vsake hiše. Razumljivo je, da se za ta poklic matere otroške vasi čutijo poklicane samo nekatere žene. Kajti imeti morajo prirojen materinski čut, da bodo imele pogum devet razhčanih otrok, včasih med njimi tudi dojenčka, oskrbovati in vzgajati kot lastne otroke in do katerih jih bo vezala enaka materinska ljubezen.

MLADE žene, katere je življenje razočaralo, najdejo v tem novem socialnem delovanju izpopolnitev svoje življenjske naloge, ko posvečajo svoje življenje temu plemenitemu smotru. Za ta poklic se večkrat odločajo učiteljice, otroške vrtnarice, bolničarke, negovalke, ipd. Mnoge pri-

A large, stylized handwritten signature in black ink, likely belonging to Hans Gmeiner, the founder of the Children's Villages movement. The signature is fluid and expressive, with a prominent vertical stroke on the left and a series of loops and curves on the right.

dejo iz podeželskih družin in vsem je lastno zaupanje v božjo pomoč, katero potrebuje vsaka mati deveterih otrok.

Kako postanejo matere otroških vasi? Žene, ki se čutijo za to nalogo sposobne, morajo biti neporočene ali vdove brez otrok, stare okrog 25 let, z visoko moralo in imeti morajo primerno psihološko, vzgojeslovno in gospodinjstvo znanje. Ta poklic je v Avstriji tako znan, kakor poklic učiteljice ali bolniške sestre.

Vsa skrivnost otroške vzgoje v teh vaseh pa je predvsem materinsko st. Izkušnje so pokazale, da so se vsa psihološka prizadevanja in mnoge vzgojne teorije razblinile, če ni bilo ljubezni in osebnih povezanosti na mater, katera je manjkala tem osirotelim in med njimi že iztirjenim otrokom.

Vsaka otroška vas ima tudi svojega upravitelja, vaškega očeta, ki je pedagog, da lahko pomaga z vzgojnimi nasveti, kjer bi bila potrebna očetova avtoriteta. Ta vaški oče-upravitelj oskrbi vse matere s potrebnimi denarnimi sredstvi in vodi vsa administrativna dela. A vsaka mati vodi svoje gospodinjstvo na svoj način. Otroci pomagajo pri gospodinskem delu, dečki in deklice so se navadili ob materi na vzoren red, ki se zrcali v teh domovih in v vsej vasi, a mati jim pomaga pri šolskih nalogah, se z njimi igra ipd. V teh domovih se razvija družinsko življenje kolikor mogoče naravno kakor v vsaki družini. Otroci obiskujejo javne šole, cerkve in javne prireditve, kakor vsi drugi otroci, tako, da se na zunaj zabriše vsaka razlika, da izhajajo iz otroške vasi in so tudi oblečeni individualno.

Ko dorastejo jih pošlje vaški oče v učenje kake obrti, na srednje šole ali univerze po njihovi sposobnosti in sicer na stroške vaše uprave. Koncem tedna se radostni vračajo v svojo domačo vas, kjer jih z ljubeznijo sprejema vsa družina. Po končanih študijah ali učni dobi gredo v svoje poklice in se ločijo od svoje družine. Te ločitve so večkrat zelo dramatične. A še v poznejših letih, ko se vračajo na obisk, najde zanje skrbna mati vedno prostor, kjer imajo svoj stari, ljubi dom.

Veliko zanimanje je vzbudil, ko je dr. Gmeiner v aprilu prispel v Buenos Aires in imel predavanje v „Instituto de Cultura Religiosa Superior“ ob prikazu dokumentarnega filma o ustanovitvi in življenju otroških vasi. Iz njegovih besed in slik, ki so se vrstile pred nami, smo lahko ugotovili in spoznali veliko pomembnost njegovega apostolata. Bili so filmski posnetki, ki so nudili globok vpogled v ta otroški „paradiž“, kjer se je povsod odražala ljubezen in skrb matere teh družinskih domov. Te vasice so bile kakor s slikarske palete pričarane v slikovitih barvah, kakor bi zrastle iz naročja narave. Film je prikazal življenje družine v teh hišicah in pred nami so se vrstili ljubeči obrazki

teh srečnih otrok, ki so klicali svojo „mamo“, kako so praznovali svoj god in rojstni dan, bi bilo za zgled vsaki družini. Zelo prisrčen je bil prikaz, ko so otroci odhajali k počitku, ko so v svojih lepih spalnicah, po lepe opravljeni večerni molitvi, razposajeni zlezli pod pernice. A najmlajši dojenček se je radostno oziral k svoji mami, katera mu je prinašala stekleničko z mlekom, ga skrbno pokrila s toplo pernico, ga pokrižala in pobožala v slovo. Kakšen ganljiv prizor, kaj vse zmore ljubezen žene, ki se vsa daruje osirotelim otrokom kakor ljubeča mati.

Za to svoje človekoljubno delovanje je bil ustanovitelj S.O.S. otroških vasi, dr. Herman Gmeiner predlagan za Nobelovo nagrado. Prejel pa je tudi osebno priznanje Janeza XXIII. Pavel VI. pa ga je odlikoval s križem „Reda Sv. Gregorija Velikega“.

Tudi v Argentini sta se že ustanovili dve S.O.S otroški vasi v Vicente López in v Garinu (ob Panamerici), ki se vodita pod naslovom S.O.S. Oprovi Argentina (Obra de Protección de Menores y Villas Infantiles).

Izrednost in pomembnost ustvarjave te edinstvene zamisli že odmeva po vsem svobodnem svetu. Njegov socialni apostolat je dokaz, da so vsi človeški napor prazni brez božje pomoči.

Tilda E.

Iz očetovih zapiskov

Pavla smo dobili. Velik je in svetlih las. Vendar te besede še slutiti ne dajo, kaj vse se je zgodilo v teh zadnjih urah.

Včeraj zjutraj, na praznik sv. Petra, sva prišla z ženo v sanatorij. Ves dan sva preživela v čakanju. Bolečine so se tako stopnjevale, da je popoldne odredil zdravnik nekoliko olajšave. Zvečer, ko sem skoraj s silo odslovil vse spremstvo sorodnikov, je bila žena popolnoma izčrpana. Ob njej sem trpel, a vem, da me je v potrpežljivosti krepko prekašala. V molitvi mi je misel preletela one dneve sreče v Guadalupe in povratka v mesto. Da, ono je bil zakon. In danes? Danes je zakon v bistvu to: to stiskanje ustnic, to zadrževano ječanje... in ta moja molitev.

Zvečer se je vrnil zdravnik, mož redkih besed. Prepoznal jo je in zaskrbljen zmajal z glavo:

„Peljite jo v operacijsko sobo.“

V grlu me je stisnilo. Čutil sem, da medlim. Prišle so sestre in jo

odpeljale. Poskusil sem vprašati zdravnika, če je slaba.

Samo odmajal je z glavo. Nisem več silil vanj. Nisem ga hotel spraševati, ker... sem se bal odgovora. Šel sem za njim.

„Bolje je, da tukaj počakate.“

Obstal sem v nekaki veži z nekaj stoli in velikimi cvetličnimi lonci. Pet minut čez polnoč. 30. junij je že, praznik sv. Pavla. Sveti Pavel! Po hodniku se je zgubil zadnji šum nihajočih vrat. Sam sem ostal. Koliko cigaret sem že pokadil? Spomnil sem se, da sem prinesel s seboj knjigo. A ne bi bil zmožen branja. Še sedeti ne morem. Ura kaže deset minut čez dvanajst. Samo toliko? Zdravnikovo zadržanje je v meni kot razbeljena žerjavica. Moj Bog, moj Bog...! Mimo prihiti bolniška sestra z okroglimi kovinastimi škatlami, ne da bi mi kaj rekla. Ne vem ali je vroče ali hladno. Me bo res ta žalost strla? Hodim, sedem, spet hodim... Končno si dam duška v molitvi. Nikdar, nik-

dar nisem tako molil kot to noč, noč trpljenja. Molil sem, še jezil, skoraj vpil — naj mi Bog odpusti — in zahteval od Njega... V čigavem imenu? Pred seboj sem zagledal vse svoje življenje. Sem naredil kdaj kaj dobrega? Si bil kdaj zadovoljen z menoj, Gospod? In Kristus? Je že izčrpano vse njegovo zaslužnje? Ni nič ostalo zame, za to temno uro, ko se bojim, de se mi bi radost nad prvim otrokom sprevrgla v smrtno tragedijo?

Pol ene. Pravimo, da ima minuta 60 sekund in da ima ura 60 minut. Ni res! Ta ura je mnogo, mnogo daljša. Ura, ko visiva na

eni sami nitki in ne moreva storiti nič, nič, razen moliti z vso silo, dokler ne bodo najini kriki pretresli neba. Tako sem molil tisto noč, ne vem, stojé ali sedé, in zroč v nebo med zvezdami iskal božje obličje. Tisto noč bi lahko rekel gori: Pridi! In prišla bi. Tisto noč sem zares veroval.

Pet minut pred eno. Mimo prihití usmíjenka. Čutim, da se mi je ustavilo srce za trenutek, pa se znova nemirno zapedilo v tek:

„Sestra.. moja žena?“

(José M. Pérez Lozano: „Diario de un padre de familia“.)

Otroci si želijo taborjenje

Zadnjič sem slučajno našla buenosaireški dnevnik „La Nación“ iz leta 1964, ki je objavil veliko sliko treh mladeničev z nahrbtniki, s spalnimi vrečami šotori, s pripisom: „En Europa los estudiantes...“ Bila je to ena izmed neštetihi skupin slovenskih fantov, ki leto za letom v vedno večjem številu potujejo v svoj „paradiž“ v Bariločah. (Eden teh mladeničev je lani za vedno ostal pod gorskim orjakom Trenadorjem.)

V naši domovini so bile ob nedeljah železniške postaje polne takšnih slik, saj smo vsi hiteli našim goram naproti. Tu, v Argentini, pa

se je šele zadnja leta pojavil v večji meri ta način sožitja z naravo, z izleti in s taborjenjem. Po cestah je predvsem v poletnih mesecih polno mladih ljudi, ki hite v naravo, da tu preživijo počitnice. Vsako leto jih je več. Kraji ob morju ali jezerih, ali pa pod gorami, so dobili nov izgled, ko pod drevesi in sencami rastejo šotori raznih barv. Predvsem so to mlajši ljudje. Mladina ljubi počitnice pod „prostim nebom“, kjer se lahko prosto giblje. Ne pogreša telefona in modernega konforta in namerno pozablja na uro in na dnevni red. V naši domovini so že pred 30 leti mladi študentje preživljali počitnice na tak način. Spominjam se skupine mladeničev, ki so s kolesi potovali iz Slovenije ob dalmatinski obali do otoka Hvara, kjer so postavili šotor in ostali po več tednov. Spomini na tiste dni so jim ostali še do danes sveži in so jim eni najlepših iz mladih dni.

Ko smo pred dvajsetimi leti prišli v Argentino, so mnogi od nas kmalu odkrili lepote tukajšnjih pokrajin. V vsakem prostem času so hiteli v gore ali k morju. Zato ni čudno, da je naši mladini ljubezen do prirode že prirojena. Komaj stopimo v drugo polovico leta, že slišimo želje in načrte — kako in kje preživeti počitnice. Vsako leto pa je več želja po taborjenju. V začetku so bile le manjše skupine prijateljev. V zadnjih letih pa se je pričelo že organizirano taborjenje. Seveda je taborjenje pod okriljem te ali one organizacije drugačno od taborjenja posameznikov. Tu morata vladati določen red in disciplina, medtem ko privatniki taborijo kakor si pač zaželijo. Udeležba na taborjenju pod imenom določene organizacije zato tudi zahteva določene pogoje. Predvsem, da so udeleženci moralno neoporečni, da vedo, kaj rmejo in česa ne in da se brez težav podredijo disciplini, ki vlada na taborjenju. Da so nesebični in tovariški. Predvsem pa, da so požrtvovalni in popustljivi, če je treba. Za dobrega taboriščnika je treba mladega človeka pripraviti že veliko prej, nego se prične taborjenje. Želeli bi, da bi nastopili taborjenje že z več ali manj zgrajenimi značajmi, da zato ne bi bilo potrebno posebnega nadzorstva, ker bi taboriščniki bili že sami dosti disciplinirani.

Na vsak način je tako preživljanje počitnic za mladino važno, ker se združi za dalj časa in živi skupno življenje. Skupaj doživlja razne težave in veselje. V povsem novem okolju, z drugimi ljudmi in z novim načinom življenja se šele pokaže značaj v pravi luči. Če so mladi ljudje dovolj avtokritični, bodo kmalu opazili razne pomanjkljivosti svoje osebnosti in marsikateri taboriščnik je ravno radi tistih skupno preživetih dni mogel popraviti poteze svojega značaja.

Pomen takšnih taborjenj matere dobro poznamo. Kakor pa svojim otrokom iz srca želimo, da bi preživeli počitnice kar najlepše, se nas

spomladi vendarle pričneta lotevati skrb in bojazen. V naravi vidimo namreč toliko nevarnosti in vsaka si na tihem želi, da bi že skoro nastopila jesen, ko se bodo naši otroci morali spet posvetiti svojemu običajnemu opravilu.

Naša dekleta so letos prvič organizirano taborile ob morju. Priznam, da smo se predvsem matere bale za nje. Vsepopvsod smo videle nevarnosti, ki pretijo mladim dekletom. Skrbelo nas je, kje in kako bodo spale, kje in kako bodo jedle, ali ne bodo zašle pregloboko v morje, ker vemo, da terja morje vsako leto več žrtev. (Enako kakor gore, ki obdržijo marsikaterega izletnika v svojem objemu). Kdor pa je videl to taborjenje deklet bliže, je bil kmalu pomirjen. Seveda je ob morju dosti krajev, ki so lepši in pripravnější za taborjenje, kakor pa je bil prostor, kjer so postavile šotore naša dekleta. Ker pa je bil ta prostor blizu Slovenskega doma v Miramaru, so bili starši verjetno manj v skrbeh. Tudi disciplina in vedenje naših deklet sta bili vseskozi vzorni. Ker pa je bilo to taborjenje prvič v širšem obsegu, je seveda tudi pokazalo nekaj pomanjkljivosti. Na bodočih taborjenjih teh ne bo težko popraviti, ker so bile predvsem tehničnega značaja.

Mislim, da bodo vsem ostali nepozabni večeri, ko so fantje in dekleta okrog tabornega ognja ob kitari in harmoniki peli slovenske pesmi, pod visokimi evkalipti, izza katerih je sijal srebrni mesec; od daleč pa se je slišalo bučanje morja. Slovenske narodne pesmi — otožne in vesele — pa so zvenele prav do gozdov in vse povezovale v eno skupnost, ki je kljub krajevni in časovni oddaljenosti od matične Slovenije — še vedno slovenska.

P. D-ova.

Dozoreli smo

Zdaj se že moremo resno in odkrito pogovoriti o rečeh, o katerih smo pred kratkim molčali kot grob. Mislim tukaj na telesno stran zakonske ljubezni, ki je bila še nedavno — vsaj v mislih — naša pastorka. Ali je res pastorka? Nikakor! Je tako potrební del zakonske ljubezni kot njena duševna polovica, srčno nagnjenje. Smo pač iz duše in telesa in to ima v zakonu svoj prejasen izraz.

Kadar sta zakonca tesno združena v telesni ljubezni, oba enako čutita, živita drug za drugega in drug v drugem, se medsebojno prilagodita in sta eno srce in ena duša. Enako čutenje v krvi jima pomaga, da se lažje razumeta tudi v drugih rečeh in da bolje soglašata v mišljenju, čutenju in hotenju, kar šele povzdiguje telesno razmerje med njima v čast zakona. Po letih tako srečne

ga življenja si še po obrazu postaneta podobna.

Če k nesreči zakonska intimnost preneha za daljšo dobo ali za vedno, se razbije zakoncema njuno notranje ravnotežje. Postaneta nestrpna, nezadovoljna, živčna v medsebojnih odnosih. Telesna ljubezen (vedno mislimo nanjo kot posledico duševne, in v zakonu, se razume) je tako važna, da se ob njenem pomanjkanju vsaj na znotraj razdere več zakonov, kot pa če je te ljubezni preveč. Res ni druge srečne poti v zakonskem stanu kot je ta naravna pot, ki je pot po božji zamisli.

Človek pa lahko dela v tem oziru napake. Zadnjič smo razmišljali, kako je žena rahločutna in kako mora biti moč zelo obziren, plemenit in požrtvovalen, da se bosta z ženo v intimnosti res lepo ujemala, kar bo obema v prid, *članes pa povejmo, da ima pri tem tudi žena svojo nalogo.* Naj pokaže možu, da se tudi ona veseli združitve z njim, da jo to napolnjuje z globoko srečo. Pokaže naj mu to preprosto, brez navidezne ali napačne sramežljivosti, saj sta vendar oba eno.

Dobro je, da žena ve, da mož ni tako čustven, kot ona. Njega ne moti toliko reči kot njo, še bolezen ne. Ni mu treba dolge priprave. Zadostuje mu že pogled na ženo, njen nasmeh, njen način gibanja, vonj njenega parfuma — majhne zunanje reči. To naj žena

upoštevata, da ga ne bo napačno sodila, češ, da je poželjivec in ga odbijala od sebe in na ta način tudi ubijala zakonsko srečo.

Pazi naj, da bo vedno snažna, pri kupna, zvesta tovarišica tudi v vsakdanjem življenju.

Kjer se pokažejo težave v izkazovanju telesne ljubezni, se je treba tudi o teh spodobno in iskreno pogovoriti, da jih bosta z združenimi močmi ali odpravila ali pa vsaj lažje prenašala s plemenito odpovedjo.

Prevažno je, da n'hče ne zahteva več, kot drugi more dati. Kroga vsega pa je, zadovoljiti drug drugega, ne sebe.

F.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Slovenski novomašniki v letu 1967. Letos je v Sloveniji 28 novomašnikov. 14 jih je iz ljubljanske nadškofije, 9 iz mariborske škofije in 5 iz Slovenskega Primorja.

Ljubljanske novomašnike je posvetil 29. junija nadškof dr. Jože Pogačnik. Devet od teh je bilo posvečenih v ljubljanski stolnici, pet pa v ribniški cerkvi. Mariborske je posvetil škof dr. Držek v Mariboru 29. junija. Primorskim novomašnikom pa je v nedeljo, 2. julija podelil sv. red škof dr. Janez Jenko.

Nove maše so bile v temle redu: Dolinar Franc, nova maša v Zagorju ob Savi 2. julija; Urbanija Jože, nova maša v Radomljah 2. julija; Levstik Marko, nova maša v Prečni 2. julija; Lap Jože, nova maša v Komendi 9. julija; Krašovec Janez, nova maša pri Sv. Emi 2. julija; Cafuta p. Marijan, nova maša na Selih pri Ptuj 9. julija; Pihler p. Mirko, nova maša v Dornavi 16. julija; Miklavc Ivo, nova maša v Ribnici na Pohorju 2. julija; Bobič Anton, nova maša na Slinovcah pri Kostanjevici 2. julija; štrancar Niko,

nova maša v Šturjah 9. julija; Košir Anton, nova maša v Sodražici 2. julija; Dolšak Stanislav, nova maša pri Sv. Gregorju 9. julija; Petek Janez, nova maša v Ribnici 2. julija; Mlinarič Jože, nova maša v Beltincih 9. julija; Peklaj Marijan, nova maša na Brezovici pri Ljubljani 2. julija; Česnik Silvester, nova maša v Lokavcu 16. julija; Gornjak p. Dominik, nova maša v Šentilju pri Mislinji 2. julija; Pogorelec Zdravko, nova maša v Črenšovcih 16. julija; Gorjup Franc, nova maša v Velikih Laščah 2. julija; Kostanjšek Alojzij, nova maša v Šmartnem v Rožni dolini 2. julija; Pigorelec Zdravko, nova maša v Strugah 2. julija; Bucik Joško, nova maša v Piranu 9. julija; Kastelec Viktor, nova maša v Stopičah 2. julija; Vilfan Janez, nova maša v Vodica 16. julija; Lipovšek Stanko, nova maša v Celju 7. julija; Kosmač Janko, nova maša v Novakih 9. julija.

Zanimiv je pregled družin, v katerih so zrastle ti fantje, ki jih je Gospod odbral in posvetil za svojo službo: 19 jih izhaja iz kmečkih družin; 5 iz delavskih; 3 iz kmečko-delavskih in 1 iz obrtniške družine.

Veliko večino letošnjih novomašnikov so dale družine s številnimi otroki. Povprečno število otrok v njihovih družinah je sedem.

Mariborski romarji s svojim škofom pri Gospe Sveti. Na praznik Marije Pomočnice kristjanov, 24. maja, je 10 avtobusov pripeljalo h Gospe Sveti romarje iz Maribora in okolice pod vodstvom mariborskega škofa dr. Maksimilijana Držičnika. Škofa so pozdravili zastopniki koroških Slovencev s kanonikom Alešem Zechnerjem in z ravnateljem slovenske gimnazije dr. Joškom Tischlerjem na čelu.

Med mašo, pri kateri je s škofom somaševalo 9 duhovnikov iz Maribora, je škof najprej omenil tesne zgodovinske vezi med mariborsko škofijo in Gospo Sveto. Dokler so bivali v št. Andražu na Koroškem so bili lavantinski škofje prošti pri Gospe Sveti. Tudi Slomšek je bil še prošt pri tej cerkvi. Nato je nadaljeval: „Prišti smo danes h Gospe Sveti kot romarji z namenom, da se na grobu sv. Modesta zahvalimo Bogu in Mariji za dar sv. vere, ki jo je pred približno 1200 leti prinesel našim prednikom na Koroškem sv. Modest.

Imenovanja: dr. Anton Čepon, stolni kanonik, je bil imenovan za začasnega upravitelja stolne župnije; Franc Dobovšek, župnijski upravitelj v Devica Marija v Polju, za župnika istotam; Ignacij Grobljar pa za upravitelja župnije št. Gotard.

Romanje Slovencev na Trsat. Letos poteka 600 let, odkar je papež Urban V. cerkvi na Trsatu daroval milostno podobo Matere božje. Slovesnosti 600-letnice se bodo vršile na Trsatu več poletnih nedelj. Slovence, ki radi hodijo na to božjo pot, vabijo tja na nedeljo 27. avgusta. Mašo za romarje bo opravil ljubljanski nadškof.

Pastoralni tečaj v Ljubljani. Medškofijski pastoralni svet bo v letošnjih počitnicah priredil enotne pastoralne tečaje po vseh slovenskih škofijah. V Ljubljani bo tak tečaj v torek 5. in v sredo 6. septembra.

Predavanja bodo naslednja: župnija — živo apostolsko občestvo; Duhovnik v župnijskem občestvu; Duhovnik in družina; Kateheza odraslih, posebno staršev, je pogoj za uspešno katehezo mladine; Vzgoja naših staršev v župnijah.

Kanonik Franc Glinšek — umrl. Dne 6. junija 1967 je umrl v Ljubljani zadet od kapi profesor Franc Glinšek, stolni kanonik, župnik-vikar in arhidiakon mesta Ljubljane, star 64 let. Z njim je ljubljanska nadškofija izgubila enega najbolj znamenitih duhovnikov.

Ročil se je 13. februarja 1903 v Sv. Križu ob Krki, študiral klasično gimnazijo v št. Vidu nad Ljubljano in bogoslovje v Ljubljani. Služboval je najprej kot prefekt v škofovem zavodu. Od leta 1936 je bil

suplent in profesor na škof. klas. gimnaziji do ukinutve v letu 1945.

Po letu 1945 je bil eno leto župnik na Rudniku. Nato pa je bil celih dvajset let v stolnici kot vikar, kanonik in župnik.

Kakor je bil prej ves profesor, tako je bil sedaj ves dušni pastir.

Na predvečer je še ves vnet opravil zaključek celodnevnega čiščenja z mašo in pridigo na Ježici, zjutraj pa so ga našli mrtvega.

Nov prior kartuzije Pleterje. Po dolgih letih je kartuzija Pleterje na Dolenjskem dobila novega priorja. Generalni kapitelj tega reda je imenoval za novega priorja p. Janeza Drolca. Rojen je bil leta 1916. Duhovnik je postal 1946. Nasledil bo dr. Jožefa Edgarja Leopold-Larova, Hrvata po rodu, ki je že visoko v letih. Izpolnil je že 86 let. Samostan Pleterje šteje trenutno 7 duhovnikov in 13 bratov.

Sveta gora pri Gorici. Letošnji maj je minil v znamenju Svete gore, ki letos praznuje 250-letnico kronanja milostne podobe. Po vseh cerkvah, kjer se zbirajo Slovenci, so verniki poslušali lepo in pretresljivo zgodovino te poti. Nobene posebne reklame, nobenih vabil ni bilo treba, da so romarji iz vseh krajev Slovenije 4. junija poromali na Sveto goro. Središče slovesnosti dobro uspelega romanja, katerega se je udeležilo nad 4000 Slovencev, je bila pontifikalna maša škofa dr. Janeza Jenka iz Kopra.

Kapela v Kamniški Bistrici. Binkoštni ponedeljek, 15. maja 1967, je generalni vikar, dr. Stanko Lenič blagoslovil kapelo v Kamniški Bitrici, ki je bila leta 1951 opustošena. Kapela stoji na travniku poleg hotela. Nad oltar je namesto Lurske Marije — zlikovci so jo uničili in vrgli v Bistrico — postavljena Marija Brezmadežna. Po blagoslovu je dr. Lenič pridigal in maševal. Ob tej priložnosti je bilo navzočih okrog tisoč ljudi.

Revija „Cerkve v sedanjem svetu“ izšla. V maju je izšla v Ljubljani nova pastoralna revija „Cerkve v sedanjem svetu“. Revijo izdajajo slovenski škofje. Glavni urednik je prelat in prodekan bogoslovne fakultete, dr. Vilko Fajdiga. Odgovorni urednik je ljubljanski generalni vikar dr. Stanko Lenič. V odboru še sodelujejo: Jože Krošl, Albert Metlikovec, Drago Oberžan, Janez Oražem, Marijan Smolik, štefan Šteiner in Miha Žužek SJ. Revija je mesečnik in izhaja šestkrat na leto v dvojnih številkah.

Župnik-vikar župnije sv. Terezije DT na Kodeljevem v Ljubljani umrl. Dne 4. maja 1967 je umrl v ljubljanski bolnišnici dr. Franc Grmič, SDB, star 54 let. Pokojni se je rodil v Dragotincih, župnija sv. Jurija ob Ščavnici, leta 1913. Bogoslovje je dovršil v Rimu. Več let je deloval v Rimu in po Italiji. Leta 1965 pa je odšel v Ljubljano.

Največja ljubezen

V svojem poslovilnem govoru pri zadnji večerji je Gospod Jezus izjavil: „Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo da svoje življenje za svoje prijatelje“ (Jan 15, 13).

To največjo ljubezen nam je izkazal, ko je za nas človek postal, trpel in umrl na križu za naše zveličanje. V nebesih, kamor se je dvignil po svojem vstajenju, neprenehoma prosi za nas kot naš prvi srednik pri Očetu. Na zemlji pa ostaja med nami v svetem Rešnjem Telesu in nas uči in vodi po svoji Cerkvi, ki jo je ustanovil zato, da nadaljuje do konca časov njegovo odrešilno delo. To njegovo ljubezen do človeštva mu hvaležno priznava in vrača pobožnost do njegovega presvetega Srca. Glavni namen te pobožnosti je ta, da bi ljudje na to Kristusovo največjo ljubezen ne pozabili, da bi mu jo z zvesto ljubeznijo vračali in mu za žalitve, ki jih trpi od strani grešnikov, ljubeče zadostovali. Vse to se najlepše uresničuje v zvezi z evharistično daritvijo in zadostilnim obhajilom, kjer se potrjuje naša zvestoba do Jezusa in do njegove Cerkve. Zvesta ljube-

zen do Jezusa mora namreč nujno objemati tudi sveto Cerkev, kakor lepo pove sveti Avguštin: „Kolikor kdo ljubi Cerkev, toliko poseduje Svetega Duha.“

Ljubezni Jezusovi, ki je po njegovi lastni izjavi največja, pa je v vseh vekih krščanstva skušala odgovoriti tudi po človeški meri največja ljubezen njegovih učencev, ki se izkaže v mučeništvu. O tem pravi Koncilska konstitucija o Cerkvi naslednje: „Mučeništvo, po katerem postane učenec podoben Učitelju, ki je radovoljno sprejel smrt za odrešenje sveta, podoben mu v prelitju krvi, ima Cerkev za največji dar in največji dokaz ljubezni“ (42). In spomin te največje ljubezni do Boga in do bratov obhajamo Slovenci v svobodnem svetu posebej v mesecu juniju, ko se spominjamo tisočev naših bratov in sestra, ki so prelili svojo kri kot pričevalci najvišjih in večnih vrednot.

Naj bo tej dvojni največji ljubezni, božji in človeški, posvečena naša mesečna duhovna misel.

Skrivnost božje ljubezni

Ob pogledu na sliko presvetega Jezusovega Srca, prebodenega s sulico, ovitega s trnjevo krono in s križem v plamenih ljubezni nad njim, se nam odkriva najgloblji razlog Zveličarjevega učlovečenja, trpljenja in odrešilne smrti, ki ga sveti Pavel izraža z naslednjimi besedami: „Kristus nas je ljubil in se je za nas dal v daritev in krvavo žrtev Bogu v prijeten vonj“

(Ef 5, 2). Ta apostolova izjava razloži vse: ljubiti in darovati — to je bistveno pravi ljubezni. Prava ljubezen nima pokoja, dokler ne da vsega, kar ima in se tudi sama vsa ne daruje. Tako ljubi nebeški Oče svojega Sina in mu zato tudi kot človeku daje vse: „Oče ljubi Sina in mu je vse dal v roko“ (Jan 3, 35). Tako se tudi Kristus vsega daje nam, brez pridržkov, v ljubezni, ki gre do konca. Simbol te največje, neskončne Jezusove ljubezni je njegovo presveto Srce.

Ljubezen torej razloži vse. Kdo pa bo razložil to božjo ljubezen samo? Je to božja srčna skrivnost, ki ji nihče ne more priti do dna. Zakaj nas Bog tako ljubi, ko smo vendar tako ubogi, tako slabotni in nestanovitni in često tudi trdi, nevaležni, mrzli in celo uporni? Nihče ne more na to odgovoriti, ker nihče tega ne ve. Sveti Pavel pravi, da ljubezen Kristusova presegla vse spoznanje (Ef 3, 19). Šele v nebesih se nam bo v polnosti odkrilo, kakšna je širokost in dolgost in višočina in globočina te neskončne ljubezni. Zdaj v to ljubezen verujemo in tudi moramo verovati. Brez te vere v božjo ljubezen bi nam bilo življenje neponavljajmo: „Mi smo spoznavljivo, neznosno, obupno. S sv. li in se uverili o ljubezni, ki to Janezom, učencem ljubezni, zaupima Bog do nas. Bog je ljubezen, kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog ostane v njem. S tem je v nas ljubezen dovršena, da

imamo zaupanje za dan sodbe“ (I-4, 16-17). V tej veri je vsa življenjska sila in tolažba krščanstva, edinega verstva, ki mu je temelj ljubezen. Pobožnost do Jezusovega Srca pa nas v tej zaupni, tolažilni veri stalno potrjuje, epominjajoč nas besed, ki jih je Gospod govoril sveti Marjeti: „Glej to Srce, ki je ljudem tako zelo ljubilo...“

Mučeniška ljubezen

V sveti Cerkvi ni nikoli manjkalo velikodušnih ljudi, ki so želeli Jezusu vrniti njegovo neskončno ljubezen z največjo ljubeznijo od svoje strani: s trpljenjem in mučeništvom. Dejansko je v žrtvovanju tega, kar je človeku najtežje in najdražje, dokaz največje ljubezni. Seveda je ljubezen tudi v tem, da zvesto spolnjujemo svoje krščanske dolžnosti, da potrpežljivo in vdano prenašamo skrbi in križe življenja — in taka je ljubezen večine. Vsakdo pa bo priznal, da je trpljenje in mučeniška smrt za vero dejansko največji dokaz ljubezni in zato tudi po nauku Cerkve največji dar, največja milost božja, ki jo Bog nakloni le posebnim izvoljencem.

Letos slavi Cerkev po vsem svetu tisočdevetsto obletnico mučeniške smrti apostolov prvakov, sv. Petra in Pavla, ki naj bi bila umrla kot Kristusova pričevalca 29. junija, leta 67, pod rimskim cesarjem Neronom. Sveti oče je izdal za to pomembno obletnico posebno apostolsko poslanico, kjer pove, da ta dan sicer ne more biti po zgodo-

vinskih dokumentih popolnoma zanesljivo potrjen, da pa je gotovo zgodovinsko dejstvo njunega mučeništva v Rimu pod Neronomim preganjanjem med leti 64-68. Prva krščanska skupnost v Rimu je mučeništvo obeh apostolov pravakov slavila že od najstarejših časov, Cerkev pa je določila kot ta spominski dan 29. junij. Peter je bil po starem izročilu križan na vatikanskem griču, po lastni želji z glavo navzdol. Pavel pa je bil kot rimski državljani obglavljen v Ostiji pri Rimu. Na kraju njunih grobov se dvigata mogočni baziliki, kjer jima krščanski svet skozi vsa stoletja skazuje svoje spoštovanje in čiščenje.

Obenem z njim je tedaj pod Neronom, ki je obdolžil kristjane požiga mesta Rima, ki ga je pa dal sam zažgati, da bi v svoji blaznosti doživljal požar Troje, umrla mučeniške smrti silna množica kristjanov, kot to potrjuje rimski zgodovinar Tacit. Vseh mučencev, ki so umrli pod poganskimi rimskimi cesarji v teku prvih treh stoletij, je bilo po mnenju zgodovinarjev okrog petnajst milijonov.

Od vsega počefka je Cerkev izkazovala mučencem izredno čiščenje. Na njih grobovih je stavila oltarje in darovala sveto mašno daritev. Še zdaj so na naših oltarjih ostanki mučeniških trupel. Učila je, da je mučeništvo kakor nov krst v krvi, ki očisti mučence vseh grehov in vseh kazni in jim zagotovi takojšnji vstop v ne-

besa, kjer so po Bogu okronani s posebno krono nebeške slave. Največja ljubezen zasluži največjo čast.

Naši mučeniki

Ob številnih žrtvah, ki so padle v času komunistične revolucije in poznejše strahovlade v domovini, ostaja vprašanje njihovega resničnega mučeništva. Končno sodbo o tem bo morala izreči najvišja cerkvena oblast, kar se včasih zgodi šele po dolgi dobi. Cerkev se noče in ne sme prenagli, ko je število nedolžnih žrtev brezbožnega nasilja danes v svetu ogromno. med vsemi narodi in jeziki in so okoliščine njih smrti in nje vzrok često ne povsem jasne.

Eno je gotovo: za pravo mučeništvo ni potrebno, da bi bili njegovi udeleženci že pred mučeniško smrtjo sveti in brez greha. Mučeniška smrt sama, sprejeta z vdanostjo, v ljubezni do Boga in do bližnjega, brez nasilnega odpora in sovraštva, jih posveti in poveleča. Tudi ni potrebno, da bi si kdo mučeniško smrt želel, zadosti je, da jo vdano pretrpi. Za priznanje mučeniške slave Cerkev tudi ne zahteva posebnih čudežev po smrti. Dejstvo je, da je kdo umrl zaradi svoje vere in zvestobe Bogu in Cerkvi, zadostuje.

V mislih na vse to je gotovo, da je med našimi žrtvami veliko pravih mučencev ki so po Bogu kot taki poveljani, čeprav morda nikoli ne bodo dosegli časti oltarja. V tej veri smo na grobovih naših prvih mučencev s škofom Rožma-

nom peli zahvalno pesem V tem pobožnem spominu na njihovo prelito kri v obrambo krščanske vere in človeške in naravne svobode se jih tudi v svobodnem svetu v mesecu juniju leto za letom spominjamo, ko jim doma verni narod te časti ne more izkazovati.

Slišijo se glasovi, naj bi se s temi spomini prenehalo. Naj bi se preteklost razbila, da se bolje zgradi nova bodočnost naroda v edinosti in bratskem sožitju. Mi pa pravimo, da bi bila ta pozaba naših pričevalcev izdaja nad njimi in nad vsem, za kar se je v tistih težkih časih naš narod boril. Ne sovražimo, ampak odpuščamo, kakor nas je umirajoči Jezus na križu poučil in zato molimo po njegovem zgledu za nasilnike. Pozabiti pa na naše mučenike ne moremo in tudi ne smemo. K njihovemu trajnemu spominu nas obvezuje tako naša narodna kot krščanska dolžnost. Živa naj vstane v našem spominu, v naših dušah, v naših srcih žrtev naših bratov in sestra — v trajno potrjenje naše krščanske in narodne zavednosti in stanovitnosti in tudi v trajno spodbudo našega prizavedanja za lepšo bodočnost ljubljene domovine v polni svobodi in bratski ljubezni.

Sicer pa tudi naši nasprotniki doma obnavljajo spomin svojih žrtev, o čemur priča najnovejša knjiga Sveti Urh, ki jo je spisala učiteljica Štefaniya Ravnika-Podbevšek. Pisala jo je s peresom pomočenim v črnilo sovraštva in kletve.

Vsak ve, da se v tako kruti revoluciji, kot jo je pri nas razbesnel brezbožni komunizem, ne godi vse brez človeških napak in pregreškov. Priznati moramo, da so se včasih tudi na naši strani zgodile stvari, vredne obsodbe. Krvava revolucija nikogar ne oplemeniti; borba je bila trda in kruta, saj je šlo za življenje in obstanek. Primerjava med tem, kar so počeli komunisti, ki so prvi sprožili bratomorno revolucijo, in med krivicami z naše strani, pa je kot noč in dan. Klevete, ki so v omenjeni knjigi nakopičene proti našim možem in fantom, proti Cerkvi, proti škofu Rožmanu in mnogim duhovnikom, med njimi tudi proti meni, ki sem pač ves čas pogumno zavračal zmote in nasilje brezbožnega komunizma s svojo duhovniško besedo, nikoli pa nisem imel zveze z borbeno akcijo, ki pa je bilo kot samoobramba vernega naroda nujna, te klevete gredo preko vseh meja. V sami zasluženi domovini se je dvignil val odpora in pravijo, da knjige v knjigarnah ni več dobiti, kar bi bilo razveseljivo. A v zunanji svet je knjiga že prišla in bo v nepoučenih bralcih sejala zmedo in sovraštvo. Naj vsakdo ve, da je lahko klevetati mrtve in odsotne, ki se ne morejo braniti.

Mučeniški zgled naših vernih bratov in sestra naj nas ohranja v pripravljenosti, da bomo Kristusa vedno in povsod priznavali pred ljudmi in mu sledili, če treba zno-va, po potu križa in preganjanja.

Alojzij Košmerlj

- Anketa XVIII
- Dnevnik Ane Marije
- Danijelove zgodbe
- Trije za zakon

Anketa XVIII.

Kateri slovenski problemi zanimajo anketarje skupine „D“?

Mnogo anketarjev je pustilo tole vprašanje neodgovorjeno, zato statistična razpredelnica ne bi bila tako zgovorna kakor odgovori, ki jih podajamo dobesedno:

- 1) Mi — v bodočnosti.
- 2) Slovenski kulturni problemi.
- 3) Problemi slovenske narodnosti in kulture.
- 4) Vsi — najbolj mladinski (soglašata dva anketarja).
- 5) Splošno politični in socialni.
- 6) Verski pa narodno zgodovinski in politični.
- 7) Kulturni problemi naše skupnosti.
- 8) Socialni problemi (je mnenje dveh anketarjev).
- 9) Komunizem in mi.
- 10) Svoboda Slovenije!
- 11) Ekonomsko — politični.

- 12) Zgrajenje Slovenske hiše in semenišča.
- 13) O mladini, ki se versko zgublja.
- 14) Problem slovenske države. Neodvisnost ali povezava v Jugoslaviji. Zamejska Slovenija (Koroška, Primorska), Slovenija v svetu.
- 15) Napredek na kateremkoli polju.
- 16) Zgraditi: „Naš dom“ (San Justo).

Človek se vpraša, koliko so predavanja v naših mladinskih in drugih organizacijah v skladu s težnjami in zanimanjem mladine. Prav je, da odgovore premislimo pod tem vidikom.

Kaj sodiš o protikomunističnem boju v letih 1941 — 1945? — je naslednje vprašanje. Tle so odgovori:

- 1) Bil je boj za ali proti veri. Predrugalil je del sveta.
- 2) Ga odobravam.
- 3) Borili smo se za verske in narodne ideale. Ne prav dobro vodstvo je zapravilo našo zmago.
- 4) Mislim, da je ta boj edino, kar je bilo mogoče pričakovati od slovenskega naroda, ki ljubi svobodo in je nad vse katoliški. Nemo-goče je, da bi se pasivno predal režimu, ki te ideale zatira.
- 5) Mislim, da današnje slovenske mladine ti problemi več ne zanimajo.
- 6) Napake so bile na obeh straneh.
- 7) Ne morem soditi, pač pa mislim, da so se pošteno borili proti brezbožnemu komunizmu. Prav gotovo so hoteli ohraniti v srcih pravo vero, tisto, ki jo je učil sam Kristus. Zelo so morali trpeti, ko so videli, da nič ne pomaga vse njihovo delo. Resnično so vredni, da se jih spominjamo in se po njih vzgledujemo. Bog daj, da bi bili tudi mi tako močni kakor oni, ki so darovali življenje za svoje ideale.
- 8) Soditi ne morem, ker zaradi mladosti nisem doumela dogodkov. Moje mnenje pa je, da zaslužijo vso čast le tisti, ki so z mučeniško smrtjo potrdili zvestobo Bogu in svojemu narodu ter bili za zmago božjega kraljestva in svobodo naroda!
- 9) Preveč razkolov v protikomunističnem taboru.
- 10) Pogled na tista leta kaže, da je bil boj v katerem je izgubilo življenje toliko slovenskih fantov in mož, utopijska. Ljudje na vodilnih mestih bi morali vso stvar presoditi malo bolje. Kar se tiče vrnitve 10.000 naših mož, je in bo madež, ki ga ne bo mogoče zbrisati. Nima smisla obtoževati nikogar osebno, zanimivo pa je, da so se vsi voditelji rešili in so danes ali v Argentini ali v drugih deželah. Občudujem odločitev g. Bitenca, ki se je vrnil, zavedajoč se svoje

odgovornosti do konca, naj si bi bil tak ali tak. Nujno pa je, da se resnica o tragičnih letih razčisti. To bo pripomoglo, da se spet združijo bratje, ki se danes zaradi malenkosti prepirajo in kalijo enotnost oni, ki so se nekoč žrtvovali za svoje ideale.

Rad bi še pripomnil, da je to vprašanje zelo neumestno, ker se v Argentini zelo malo ve in še manj piše o tistih dogodkih, kar je nov dokaz, da se hoče vso stvar pozabiti. To pa je seveda velika napaka. Nujno potrebno je, da vsak mladi človek ve, zakaj je danes v tujini.

- 11) Bilo je popolnoma pravilno.
- 12) Boj je bil popolnoma na mestu.
- 13) Preveč krvi je bilo prelite, a narod je obstal.
- 14) Meni je razumljiv.
- 15) Premalo vem o njem. Borba je bila potrebna, a napake so bile povsod.
- 16) Boj je bil pravičen, izgubili smo po izdajstvu.
- 17) Je bil upravičen in nujen.
- 18) Nimam dosti besedi, da bi izrekla hvaležnost tistim, ki so dali življenje za čast, da smo katoliški narod.
- 19) Če bi bil jaz v istem položaju, bi isto naredil, raje bi umrl, kakor da bi se predal.
- 20) Ne sodim nič, ker nisem doživela.
- 21) Sem ponosen. Škoda, da nismo zmagali.
- 22) Ne morem soditi o poteku, ne o politiki, ne o drugih podrobnostih. Vendar zagovarjam vsak boj proti komunizmu in njegovi brezbožni materialistični ideji. V ta namen moramo žrtvovati vse dobrine, tudi življenje.
- 23) Mnogo berem. Ne vem pa, zakaj so morali komunisti pobiti naše fante. Saj pravi sv. pismo: udaril bom pastirja in razpršile se bodo ovce. Ni prav, da so komunisti zasedli Slovenijo in prelivali bratovsko kri. Razumem Marksovo in Engelsovo teorijo, ni slaba. Škoda, da sta jo Lenin in Stalin predrugčila. Če bi ostala, kakor je bila, bi bilo bolje na svetu in bi bil ves svet komunističen.
- 24) Boj je bil za pravične ideale.

Nekateri priznajo, drugi ne, resnica pa je, da mladina skoraj ničesar ne ve o vzrokih in poteku revolucije. Res je tudi, da o tem pre malo objektivno pišemo in tako ni čudno, da mnenja naše mladine plavajo neke sredi med dvomom in legendo.

Organizacije, predvsem pa starši in tisk bi morali še marsikaj storiti, da bi mladina razumela, zakaj je danes v svetu. *Ne gre za propagandne spise in govore, marveč za pojasnjevanje zgodovinske resnice.*

(Sledi na str. 437)

Petek, 14. julija

Vse imam pripravljeno; srečna sem in zato me je sram. Bojim se, da sem brez srca. Mogoče ne bi smela iti. Očitam si, da bom pustila mamo, čeprav bo šla mama za ta čas z Aleksandrom in Petrom k stari mami.

Mama piše Ani Mariji.

Predraga hčerka!

Najlepša hvala za razglednici, ki si mi jih poslala s potovanja. Odkrito ti povem, da sem jih zelo težko pričakovala.

Ne očitaj si, da si vesela in da se smeješ. To še zdaleč ni dokaz da ne bi imela rada očka. Življenje je ki se vrača v svojo pravo strugo. Zaradi tega si lahko mirna in vedi, da sem tudi jaz vesela, če vem da ti je dobro. Nočem ti skrivati bolečine, ki jo občutim. Nikoli nisem mislila, da bo ločitev tako kruta. Poglej, enaindvajset let sva živela skupno. Včasih sva se tudi sprla, pa nikoli zelo resno, in lahko rečem, da nikoli nisva šla k počitku, ne da bi se prej sprijaznila. Tvoj očka je imel zlato srce, pa nikoli ni rad pokazal svojih čustev. Vendar sva delila vse, veselje in žalost in sva tako postala vsak del drugega. Smrt mi je zdaj naenkrat vzela ta del in morala se bom navaditi živeti zopet sama.

Poglej, če kdaj ugovarjam mladim, je zato, ker se mi zdi, da ne vedo kaj se pravi ljubiti neko bitje. Mnogi mislijo, da je ljubezen v poljubovanju. In vendar je nekaj neskončno globljega, pa tudi težjega. Ljubezen zahteva veliko truda in žrtev. Mislim, da mlad človek ni nikoli zadosti pripravljen za zakon. Ljubezen je nekaj lepega, velikega, ne moreš si predstavljati.

Če ti pišem o tem, draga moja hčerka, je zato, ker nimam nikogar s katerim bi se lahko pogovorila; prepričana sem, da me ti razumeš. Veš, da sem včasih malo ljubosumna nate. Ko sem bila jaz mlada, nisem imela toliko priložnosti za resen razgovor o življenju. Niso nam toliko govorili o samovzgoji in splošni izobrazbi. Vendar sem srečna, da imaš ti priložnost za vse to. Izkoristi dobro to priložnost in ne pozabi da če si več prejela, imaš tudi večjo odgovornost.

Petrček se šele sedaj začčenja zavedati, da ne bo več videl očka. Včeraj ga je klical in jokal in nisem ga mogla potolažiti.

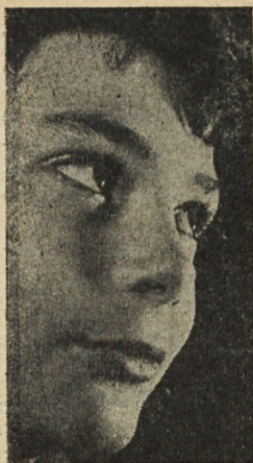
Prosim, ne skrbi zame. Vem, da se nate lahko zanesem!

Moli zame. Boš, kajne? Misli tudi na staro mamo, njena bolečina je velika. Piši ji.

Tesno te objamem, draga moja hčerka

(Priredila M. M.)

(Dalje prihodnjič)

MICHEL QUOIST

DANIJELOVE ZGODBE

24. JANUARJA. Bernard in Jože sta po tistem pretepu vedno skupaj. Včasih je videz, kot da bi resno debatirala. Jože kaže nek papir in je videti zelo razvnet, Bernard pa gleda v tla. Sprašujem se: kaj neki imata?

Danijel verjetno ni nikdar zvedel o čem sta Jože in Bernard govorila. A jaz se dobro spominjam, da je Jože prišel k meni in me prosil za svet glede tega fantka, ki je bil zaskrbljen zaradi vprašanja deklet, ljubezni in predvsem spolnosti. Dal sem Jožetu dve pismi, naj mu jih da prebrati. Napisal jih je na mojo pobudo nek družinski oče. V njih razlaga jasno vse, kar mora fant vedeti v teh letih. Prvo pismo se glasi:

„Dragi mladenič:

Ne poznam te, a vem, da si stavljaš razna vprašanja, kajti pri tvojih letih, že dolgo tega, sem si jih stavljaj tudi jaz.

Govoril ti bom odkrito in jasno, kakor se spodobi o zadevah ljubezni. Star si približno 14 let. Že nisi več otrok. Spreminjaš se, to sam dobro veš, saj opazaš, kako se tvoj značaj spreminja, da včasih samega sebe ne prepoznaš. Rad ugovarjaš, hočeš imeti svoj prav, presojaš svoje bližnje in te ne skrbi, če prideš navzkriž s starejšimi. A kljub navidezni odločnosti si nemiren. V tebi se poraja mož, postavljen v okolje in med ljudi. Treba pa bo še mnogo potrpljenja in volje, da postopoma zgradiš, preko težav in zaprek trdno in bogato osebnost.

A ne le tvoj značaj, tudi tvoje telo se spreminja. Naglo si zrastle. Tudi spolno dozorjavaš. Iz fanta rasteš v moža. Bodi miren, kadar se

pojaviijo večje telesne spremembe v spolnih organih. Posveti Bogu zdravo telo. Zahvali se mu za telesno neokrnjenost. Spoštuj svoje telo. Ne oskrumi ga, da boš s čistim srcem in telesom smel sodelovati z Bogom pri obujanju novih življenj. Te spremembe te razlikujejo od otroka. Telo se razvija samo po sebi, za rast duha in vera moraš skrbeti sam.

Tudi v tvojem odnosu do deklet si se spremenil. Prej ti niso bile v mar. A sedaj si rad v njihovi družbi pa se kljub vsemu počutiš neokrnega, zaradiš. Nagon je tista sila, ki te vabi k dekletu. To pa je naravno, saj sta za ustanovitev nove družine potrebna oba.

Dekle in fant se dopolnjujeta. Razlika med njima ni le duševna, temveč tudi telesna. V zakonu se mož in žena združita v resničnem ljubezni, posvečeni po Bogu, v katerega verujeta, združita tudi (telesno). „In bosta eno telo,“ piše v Svetem pismu. Tjo ti bo pomagalo, da ne boš v družbi z dekleti prostaki. V vsakem dekletu glej nekaj božjega (tudi v fantih), svetega, mater novih otrok. To kar hočeš, da bi drugi naredili tvojim mami ali sestri, tega tudi ti ne stori nobenemu dekletu. Ohrani čisto srce, ki bo moglo mirna, z vso mlačjo ljubiti samo eno ženo: tvojo ženo in mater vajinih otrok.

Še druga vprašanja ti težijo srce. Ne boj se jih zaupati svojemu očetu, ali starejšemu tovarišu, ki je resen, pošten, a tudi simpatičen. Pravico imaš, da zahtevaš in dobiš odgovor! Tudi resna knjiga, spisana za fante tvoje starosti, je neprecenljiva.

Zbogom, dragi mladenič. Korajžno v vsakdanji boj do cilja idealnega moža. Vesel sem te, ker v tebi občudujem božjo stvar. Po njem boš občutil v svojem srcu in svojem telesu, da ne živiš le zase, temveč tudi za druge, ki jih še ni, a bodo nekoč, pa tebi, prišli na svet.

Žal mi je da te osebno ne poznam. A bodi prepričan, da sem tvoj iskren prijatelj

X...

(Priredil A. M.)

(Nadaljevanje s str. 434)

Upajmo, da bodo naši anketarji dobili pravilen odgovor na svoja vprašanja od staršev in čimprej tudi v tisku.

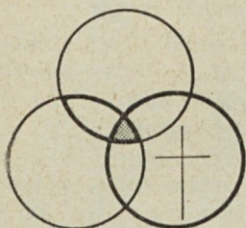
Ne bi bilo odveč, če bi se resnici na ljubo, kdo spomnil, da je tudi marsikak vodilni mož pokopan Bog ve kje in da so tudi vodilnejši predstavniki v tisti dobi izgubili med desetstisoči svoje sinove. Tragedija je bila prevelika, da bi ob njej smeli biti majhni.

Nevednost je tudi na tem področju — nevarna.

Žarko

Trije za zakon

(On, ona in Kristus)

Nihče ne prizna rad, da je sebičen (egoist). A sem res prepričan, da prav jaz nisem sebičen?

TEST ŠTEV. 8

SEM SEBIČEN?

DA NE

1. Si izredno strog v sodbi in razumevanju mišljenja drugih?	—	—
2. Ali upoštevaš želje drugih (staršev, vzgojiteljev...) preden se za kaj odločiš? Ali pa delaš vse po svoje in na skrivaj, čeprav ima marsikdo pravico, da ve za tvoje važne odločitve?	—	—
3. Ali imaš navado presojudati politične, družabne in druge dogodke izključno kolikor tebe osebno prizadenejo? ..	—	—
4. Ti je neprijetno, če je tvoje dekle (fant) pozorna še do drugih oseb (začetek ljubosumnosti?) in hočeš biti samo ti edino in izključno središče vsega njenega (njegovega) zanimanja in ljubezni?	—	—
5. Imaš kako osebo, kateri čisto vse zaupaš in se o vsem z njo posvetuješ?	—	—
6. Si nezadovoljen (a), če tisti, ki jih najbolj ceniš, ne odobravajo vsake tvoje najmanjše misli ali načrta?... ..	—	—
7. Se ti zdi, da je v življenju najbolj važno to, da sem materialno bogat?	—	—
8. Ali bi prodal (izdal!) svoje sedanje mišljenje in prepričanje ter način življenja v zameno za „življenjski uspeh“ (dobra plača, vpliven položaj, visoka služba)? ..	—	—
9. Ti je težko posoditi denar, (če ga imaš!), čeprav gre za prijatelje ali sorodnike?	—	—

10. Kadar se ti na vožnji zelo mudi — skušaš biti na vsak način prvi, čeprav si bil med zadnjimi v vrsti? — —
11. Če bi nastal požar, potres, potop, prometna ali drugačna nesreča — ali bi najprej pomislil kako bi sam sebe rešil? — —
12. Če v trgovini opazíš, da imajo samo še en kos istega blaga, ki ga želiš kupiti ti in drugi ljudje, ki so za teboj — si jim ga pripravljen odstopiti, ali pa ga zahtevaš zase? — —

ODGOVORI NA VPRAŠANJA 1., 2. in 3.:

Če si na dve od treh vprašanj odgovoril pritrdilno, je to znamenje zamišljenosti, zbranosti. Zate se svet vrti okrog tvoje lastne osebe. Tvoji možgani so zaprti za mnenje in sodbe drugih ljudi. In vendar bi se začudil, če bi ti kdo rekel, da si sebičen.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA 4., 5. in 6.:

Pritrdilni odgovor na ta tri vprašanja pomeni, da tvoja sebičnost izvira iz prevelike ljubezni, ki ti jo vsi izkazujejo. Namesto da bi tudi ti ljubil druge zaradi njih samih, jih hočeš imeti samo zase. Tako sebičnost imenujemo koristolovsko — ljudi imam rad in sem da njih pozoren „kolikor mi služijo“.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA 7., 8. in 9.:

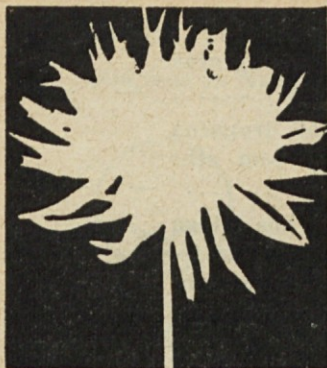
Glede 7. vprašanja: človek ni samo potrošnik, ni samo telo, ni samo zemljan. Zbiranje bogastva brez kontrole in samo zaradi bogastva — ponižuje človeka.

Glede 8.: za to boš imel pogosto izredne možnosti. Vendar: bodi raje v denarju manj „posrečen“, pa bolj srečen v življenju.

O 9. vprašanju: posodi, podari. Kadar ti bo težko posoditi denar, tedaj bodi pametno sebičen: tudi ti sam boš gotovo kdaj potreboval tujo pomoč — tako ali tako.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA 10., 11. in 12.:

Če smo iskreni, bomo na ta vprašanja vsi odgovorili DA. To je globoko naravno in človeško in niti ni prava sebičnost kadar gre za vsakdanje malenkosti. Huda sebičnost pa bi bila, kadar bi se ta navada (brezobzirnost) sprevrgla v običajno in HOTENO sebičnost.

med nami v Argentini

V mesecu juniju je bilo med nami v Argentini kljub mrazu precej razgibano življenje. Naj tu navedemo le glavne dogodke, ki so bili na ta ali oni način povezani z verskim življenjem.

● **Spominska proslava** ob 22-letnici naših žrtev je bila v nedeljo, 4. junija ob 4. popoldne v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Proslava je imela tri dele: Prvi del je obsegal pozdravne besede g. Božidarja Finka pred spomenikom, petje „Gallus“ pod vodstvom g. dr. Julija Savellija, spominski govor g. Jožeta Pozniča in položitev venca. V drugem delu je bila sv. maša, katero je daroval g. msgr. Anton Orehar. V tretjem delu pa je bila odrska predstava: „Svetlobi holecin darovani.“ Delo je pripravil po pesniku Francu Balantiču in režiral g. Nikolaj Jeločnik.

● **Procesija sv. Rešnjega Telesa.**

Bila je v nedeljo, 11. junija ob 10 v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji. Sv. mašo je daroval g. Franc Barle, SDB, ki deluje v tem zavodu. Po sv. maši je bila procesija po velikem vrtu. Procesijo je vodil direktor slov. dušnih pastirjev, g. msgr. Anton Orehar. Evangelije pa so pri posameznih oltarjih peli gg.: dr. Alojzij Stare, župnik Matija Lamovšek, Franc Barle in Jurij Rode. Oltarje so pripravili Slovenci iz San Martina in Carapachaya, Morona, San Justa in Ramos Mejije. Med sv. mašo in procesijo je pel pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom g. Tineta Selana.

● **Večne cbljube slovenske karmeličanke.** V nedeljo, 11. junija ob 5 popoldne je napravila večne zaobljube karmeličanka sestra Mirijam sv. Jožefa — v svetu gdč. Francka Tomažin.

Sv. mašo je daroval in obljube sprejel g. msgr. Anton Orehar.

Nova karmeličanka je doma iz župnije Krka na Dolenjskem. Rojena je bila leta 1943. V Karmel je vstopila 6. maja 1962. Obredom je poleg srečne matere, brata in sester ter sorodnikov prisostvovalo več rojakov. Med sv. mašo so poleg redovnih sester peli otroci slov. šole v San Justu pod vodstvom gđc. Angelce Klanšek. Nova slovenska karmeličanka, ki s sestro Vero Prijatelj tudi Slovenko, dela čast buenosaireskemu karmelu in naši skupnosti, ima brata duhovnika-misijonarja v Indiji.

● Ga. Antonija Langus — mati treh duhovnikov prejela poseben blagoslov svetega očeta.

V nedeljo, 11. junija, je bilo v mestu Casanova na področju Velikega Buenos Airesa lepo slavlje. Ta dan je namreč moronski škof msgr. Raspanti izročil ge. Langusovi — materi treh duhovnikov: Janeza, Primoža in Jurija listino, s katero sv. oče njej, sinovom in hčeram pošilja poseben blagoslov.

Slavlje se je pričelo s sv. mašo, katero so skupno darovali trije sinovi ge. Langusove. Pridigal je g. župnik Franc Glavač. Med sv. mašo so peli pevci iz San Martina pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča. Po sv. maši je bilo slovesno kosilo. Tu so govorili g. škof msgr. Raspanti, g. msgr. Orehar, g. msgr. Marcon — župnik iz San Justa, g. dr. Alojzij Voršič in zastopniki farnih organizacij, kjer delujeta gg. Janez in

Primož. Peli so pevci iz San Martina.

Ga. Langusova ima poleg družine Žužek (4 duhovniki in 4 redovnice) med nami v Argentini največ duhovnikov.

● Ob drugi obletnici smrti g. msgr. Janeza Hladnika. Na državni praznik, 20. junija, ob drugi obletnici smrti g. msgr. Janeza Hladnika, dolgoletnega slovenskega dušnega pastirja v Argentini in večletnega urednika naše revije ter župnika župnije sv. Jožefa, je bil prenos zemeljskih ostankov s pokopališča Lomas de Zamora v župnijo sv. Jožefa.

Sprevod prenosa je vodil sedanji župnik Slovenec g. Anton Škulj. Ob 11.30 je msgr. Casanova, sosednji župnik fare sv. Jožefa imel žalni govor. Ob 12 uri je g. župnik Anton Škulj daroval sv. mašo. Zvečer ob 6. uri je prišel krajevni škof. msgr. Schell. Opravil je molitve za rajne. Nato je bil prenos trupla v mavzolej. Zvečer pa je bila sv. maša za Slov., katero je ob lepi udeležbi rojakov, daroval g. msgr. Anton Orehar. Pel je pevski zbor iz Slovenske vasi pod vodstvom g. Meleta.

Prenos trupla so poleg škofa msgr. Schella, zastopnikov civilnih in vojaških oblasti prisostvovali tudi zastopniki slovenskih organizacij in ustanov z g. Božidarjem Finkom, predsednikom Zedinjene Slovenije na čelu.

● Proslava šolskih otrok. Sv. Alojzij, zavetnik mladine, je tudi za na-

še otroke vsako leto lep praznik. Za ta praznik se namreč že vrsto let zbirajo k sv. maši in igri.

Letošnja proslava na čast sv. Alojziju je bila v nedeljo, 25. junija v Slovenski hiši. Najprej je bila sv. maša, katero je daroval g. msgr. Anton Orehar. V homiliji je zbranim otrokom prikazal vzor sv. Alojzija. Pri sv. daritvi je bilo lepo glede dati dolgo vrsto ministrantov. Med sv. mašo je bilo petje, katerega je na harmoniju spremljal g. Štefan Drenšek.

Po sv. maši in po odmoru je bila veseloigra v 3 dejanjih „Kralj Matjaž in Alenčica.“ Igro je priredil Niko Kuret. Režirala jo je ga. Marica Debevc. Igrali pa so jo otroci in fantje iz Morona. Igra je zelo lepo uspela. Orokom so ostale v živem spominu podobe Kralja Matjaža, Alenčice, Pavliha in Turkov. S to igro so na prijeten in lahek način spoznali del naše preteklosti, dobo naše zgodovine.

● **Teološki odsek Kulturne akcije** je pričel vrsto zanimivih tem o „Cerkvi.“ V juniju je predaval g. p. Alojzij Kukovica DJ o temi: „Skrivnost Cerkve“. V soboto, 15. julija bo govoril g. Franc Sodja CM o temi: „Božje ljudstvo“. 5. avgusta pa bo predaval o problemih Cerkve g. dr. Mirko Gogala. S temami o sodobnih bogoslovnih vprašanjih je Kulturna akcija pričela z lepim poslanstvom: buditi v nas zanimanje za verske probleme, dvigati našo versko kulturo.

● **Predavanja med mladino in po domovih.** V juniju je bilo več zanimivih predavanj. Poleg Kulturne akcije, ki jih prireja štrinajstnevno so bila zlasti pomembna predavanja o Baragi, njegovi rojstni in misijonski domovini in predavanja o novi encikliki „Razvoj narodov“ in o spolni vzgoji. O Baragi je govoril v Slovenski vasi v San Justu, v Ramos Mejiji, v San Martinu in v Moronu g. dr. Filip Žakelj; o spolni vzgoji pa je govoril g. Franc Sodja CM v Ramos Mejiji, Slovenski vasi, v San Justu, v San Martinu, v Moronu in v Carapachayu. G. dr. Mirko Gogala pa je predaval v San Martinu.

SLOVENCİ PO SVETU

AVSTRALIJA

M. Romana Toplak, predstojnica slovenskih šolskih sester v Melbournu, je v začetku aprila obhajala 80-letnico rojstva. Na slavnosti njej v čast je govoril tudi msgr. Bernard Stewart, škof iz Bendiga. Častiti materi Toplak želimo mnogo let uspešnega dela!

Slovenske sestre v Melbournu so dobile novo moč. K njim je prišla iz Francije s. Ksaverija Jerebič, ki je pred leti nekaj časa delovala v kitajskih misijonih. Ob prihodu v Melbourn so ji tamkajšnji Slovenci pripravili iskren sprejem v Baragovemu domu in prav tako v Slomško-vem domu.

spomini poročevavca iz Kristusovih časov

p. J. M. Heredia DJ — F. Kremžar

Brez vsake druge besede je stopil k drevesu, kjer je bil pustil zasajeno sekiro, in spet začel sekati, dokler drevo ni padlo. Potem ga je razklestil in razsekal na drobne kose ter z njimi zakuril velik kres...

Tako zgovorna in nazorna je bila ta napoved božje jeze, da so poroženi farizeji in saduceji kar povesili glave, zajezdili vsak svoje živinče ter naglo odjezdili nazaj v Jeruzalem poročat svojim ljudem, kaj dela Janez.

Množice so se na vse strani razhajale. Vsi so se ozirali za karavana odhajajočih farizejev in saducejev. Smejali so se za njimi in hvalili Krstnika, ki jih je tako dobro zavrnil, da so ga morali vsi razumeti. Nazadnje je ostal le še Janez z nekaj učenci. Med njimi sta bila tudi Jonova sinova Andrej in Simon. Neutrudno so delali, da dokončajo Gospodovo pot.

Mi smo se umaknili v bližnjo votlino, da se rešimo sončne pripeke in kaj prigriznemo.

„Sem že prosil Janeza,“ je pri

vstopu rekel Samuel, „naj nas še pred počitkom obišče. Sodim, da bomo še enkrat prenočili pod milim nebom.“

Z Jakobom sva bila s tem zadovoljna. Čeprav sva si Krstnika lahko dovolj ogledala, da si o njegovem značaju ustvariva splošno sodbo, bi bila vseeno rada še govorila z njim, ga videla od blizu in ga slišala po domače govoriti. Sicer sva bila pa srečna, da bova še eno noč prebila v puščavi. Ko je človek enkrat videl in slišal tega čudovitega moža, je bilo več ko umevno, če ga je potek puščavske noči kar silil k premišljevanju in razglabljanju dnevnih dogodkov.

Naš večerni prigrizek je bil skromen, a izdaten: kruh, kozji sir, posušeno grozdje, mandlji in orehi, zraven pa čaša engadijskega vina.

Služabniki so zakurili ogenj in ob rjem spekli nekaj rib, ki so jih našli v Jordanu.

Naju z Jakobom je tako prevzelo, kar sva ta dan doživela, da med večerjo misva spregovorila besedica. Po večerji se je oglasil Samuel:

„Kakor vesta, je Janez moj nečak, sin brata Zaharija in Elizabete. Pred tridesetimi leti sem živel v Hebronu blizu Zaharijeve domačije. Nekega dne — bilo je prav isti dan, ko je Zaharija prvič in zadnjič moral opravljati jutranjo daritev — je Elizabeta nujno poslala pome. Urno sem odhitel tja, in vsa iz sebe mi je povedala, da je Zaharija — onemel.“

„Ali je bil poprej zdrav?“ sem vprašal.

„Prejšnji večer je bil še popolnoma zdrav. Zato me je hudo prese-netilo, ko sem slišal, da se more Zaharija z drugimi sporazumevati samo s pisalom, s katerim je na voščeno tablico zapisal: 'Roka Gospodova me je zadela!' Elizabeta mi je povedala, kaj se je zgodilo. Njen mož je vstopil prižigati kadilo na zlatem oltarju v svetišču; ker ga pa dolgo ni bilo ven, so drugi duhovniki mislili, da se mu je kaj zgodilo. In res! Ko je Zaharija prižigal kadilo, se mu je prikazal angel in mu rekel: 'Ne boj se! Zakaj uslišana je tvoja prošnja: tvoja žena Elizabeta ti bo rodila sina in daj mu ime Janez. V radost in veselje ti bo, in mnogi se bodo radovali njegovega rojstva; zakaj velik bo pred Gospodom: vina in opojne pijače ne bo pil in s Svetim Duhom bo napolnjen že v materinem telesu...'

Zaharija pa ni verjel in je zato vprašal: 'Po čem bom to spoznal? Jaz sem namreč star in moja žena je zelo v letih. Angel mu je odgovoril: 'Jaz sem Gabrijel, ki stojim pred Bogom; poslan sem, da govo-

rim s teboj in ti sporočim to blagovest. In glej, onemel boš in ne boš mogel spregovoriti do dneva, ko se bo to zgodilo, zato ker nisi veroval mojim besedam, ki se bodo spolnile v svojem času!'

Čez devet mesecev je Elizabeta povila sina, ki so mu ob obrezovanju dali ime Janez... To je Krstnik, ki sta ga slišala. "Ginjen je Samuel korčal svojo zgodbo.

Ta zgodba se mi je zdela tako čudna, da bi je ne bil verjel, ako bi je ne bila povedala tako poštena priča, kakršen je Samuel. Sicer je pa že Janez sam na sebi tako nenavaden človek, da sem v srcu verjel starčevim besedam. Vendarle sem ravno hotel sprožiti nekaj pomislekov, ko sta v taborišče stopila dva moža in prosila, da bi jima dali kaj jesti. Bila sta Jorova sinova Andrej in njegov brat Simon. Radi smo jima postregli s svojimi zalogami. Slastno sta jedla. Pravila sta, da že od ranega jutra nista imela griljaja v ustih in da sta ves čas pomagala Krstniku, da je dokončal Gospodovo pot. Ob slovesu nas je Simon Bar Jona povabil na svoj dom v Kafarnaumu, kjer je ribič. Obljubili smo mu, da ga v kratkem obiščemo. Simon mi je bil všeč, ker se mi je zdel prikupljiv, družaben in odkrit človek.

(Bo še

„60-letnica kronanja“ Brezjanske Marije, in „Življenje in vzgoja za železno zaveso“ se bo nadaljevalo v prihodnji številki.

ZLATO VEČNEGA JUDA

Spisal: Hugo Wast

Ilustriral: Hotimir Gorazd

David je ostal v ječi, brat pa je odšel, da bi pojezdil tistih petnajst milj daleč in se vrnil s pomiloščenjem.

Ko sta se zadnjič objela, je David prijel Matija za rame, se mu zagledal v dno oči in prosil:

„In če ne dosežeš pomilostitve, ali se boš vrnil?“

„Da, če ne dobim pomiloščenja zate, se bom vrnil sam.“

„Ne pomiloščenja zame, zase si hotel reči...“

„Kakor hočeš. Toda od zdajle naprej in ker si ti tisti, ki je zaprt, ni pomiloščenje, ki ga moram izprosi, zame, marveč zate... Zbogom, brat moj...“

Odšel je mimo straž, ki niso zapazile, da sta se zamenjala, in je drvel, da bi pregovoril generala Mitreja. Davida pa so v ječi trle prežalostne misli.

Matija ni bil dober jezdec, toda jahal je vso noč, dokler ni prišel do Mitrejevega šotora. Toda vrhovni poveljnik zavezniške vojske je bil drugje, dvajset milj od svojega tabora.

Ni več utegnil priti tja.

Premišljal je, kaj raj stori, ali naj naprej išče generala, ali pa se vrne in reši brata.

Njegova trdoglavost je bila čudna. Iskal je generala naprej. Nazadnje ga je našel, toda šele tri dni pozneje.

In ko mu je ves v solzah pripovedoval, kaj se je zgodilo, mu je general pokazal pismo, v katerem so mu poročali o usmrtni Matija Zabulona, ki so ga zaradi ogleduštva ustrelili prejšnji dan.

Povesil je brado na prsi.

„Tudi jaz hočem umreti!“ je govoril ves obupan.

In ljudje, ki so ga slišali, so vzklikali: „Ubogi človek!“ ker so bili prepričani, da se bo sam ubil.

„Ker je Matija Zabulon umrl zaradi zakona in ker je David Zabulon umrl zaradi mene, jaz ne morem biti Matija in nisem David. Tudi jaz bom umrl!...“

In se je ubil... na papirju.

Nadel si je ime svojega deda, Zaharija in materin priimek, Blumen.

Obračunal je svoje kupčije v taborišču in se vrnil v Buenos Aires, kjer ga je čakala Sara, da bi z njim uredila račune.

V začetku nista govorila o poslih. V njenih lepih očeh so goreli sanjavi ognji.

„Brat moj, ali si bral Rutino knjigo?“

„Da, sestra moja.“

„Se spominjaš česa iz nje?“

„Niti črke, sestra.“

Ona mu je pomolila v roke knjigo Postave in Prerokov, napisano v zastavnih in lepih hebrejskih črkah, toda v jiddščinu, judovskem narečju nemščine.

Zaharija Blumen, kakor se je imenoval od zdaj, ni temu kržiževnemu zanimanju Sarinemu pripisoval prav nič pomena, prav tako pa tudi ne sanjavim ognjem v njenih očeh, niti drgetanju njenih ustnic. Tudi ni prebral Rutine knjige.

Potem pa je Sara prinesla Devteronomij in mu prebrala iz njega peto vrsto v petindvajsetem poglavju, ki pravi:

„Če bratje žive skupaj in umrje eden izmed njih in ni imel sira, rajnikova žena ne sme jemati tujca, temveč svak se poroči z njo.“

Tako določa postava zato, da se bo prvi sin, ki ga bo rodila, imenoval kakor pokojni in ne bo njegovo ime izumrlo.

Ker se Zahariju ni nič mudilo, da bi izpolnil postavo, ga je Sara dala poklicati pred rabina in pred starešine rodu v sinagogo.

Bilo je zjutraj in blede zavese na hečalu, kjer je bila razgrnjena šefertora, so bile podobne mrtvaškemu prtu.

Roš se je oblekel v svoja oblačila: ovil si je čelo, roke in laket s tefilimom. S tesnim pasom je ločil čiste dele telesa od nečistih. Nadel si je čez klobuk taled, duhovniški ogravnik, okrašen s simboličnimi puščicami, in obrnil obličje proti Jeruzalemu in stisnil noge kakor angeli, o katerih pravi prerok Ezehiel: „Njihove noge so bile zravnane.“ Nato pa je začel peti osemnajst blagoslovov, začeniši s tisto prelepo molitvijo, ki jo je govoril tolikokrat Gospod Jezus Kristus sam:

„Blagoslovljen bodi Gospod, kralj vesoljstva, ki daješ luč in ustvarjaš temo, ki naklanjaš mir in dvigaš stvari iz nič in dan za dnem obnavljaš delo svojega stvarjenja.“

Potem je obrnil obraz na nasprotno stran, kjer je bilo veliko žensk, razvil zvitek thore, prebral nekaj stavkov, potem jo spet zvil in rekel: „To je postava, ki nam jo je dal Mojzes.“

Obrnil se je k ljudstvu in razložil zgodbo o Ruti Moabljanki.

Med ženskami je bila mlada in lepa vdova Davida Zabulona, ki je čutila, kako dežujejo nanjo ognjevit pogledi in svete besede. Bil pa je tam tudi Matija Zabulon, ki naj bi postal črni kozel za tuje grehe.

Roš je pripovedoval, kako je Ruta izgubila moža v Moabski pokrajini, prišla v Betlehem, kakor ji je svetovala tašča Noemi, in prišla v hišo Booz, svojega sorodnika. In Booz se je poročil z njo, da bi dal rajniku potomcev, „da njegovo ime ne bi izginilo izmed imen njegovih bratov“.

„Tako so delali v starih časih,“ je vzkliknil roš in metal plamene iz

oči. „Toda današnji Judje ne marajo dati sirov rajnikom in se upirajo, da bi izpolnili presladko postavo bra-tovstva.“

Pri teh besedah je pogledal Saro in dejal sam pri sebi:

„Kaj namerava Zabulon? Kaj bo naredil z lepo ženo?“

Naglas pa je nadaljeval:

„Zaradi trdovratnosti Matija Zabulona in v obrambo Sare Zytove moramo izpolniti sveti obred ibuma in kalize, a ne v sinagogi, ki je sve-to mesto, marveč na polju, torišču pregrehe.“

Vsi so vedeli, da ibum pomeri vzeti vdovo, kaliza pa dati opanko. Zaharija naj bi izbiral med poroko s Saro in med tem, da dobi od nje opanko.

Roš je odšel izpred oltarja proti izhodu in delal ovinke, da ne bi pokazal hrbta hečalu. Ljudstvo je šlo prav tako za njim.

Sara je šla prva, veselo in raz-posajeno, Zaharija pa je stopal za njo s potrtem izrazom in se izogibal razjarjenim ženskim pogledom.

Še zmeraj je bil čas, da stori tako kakor Booz.

Sara še ri bila dopolnila dvajset let in je slovela za lepo žensko. Toda Zaharija je v srcu skrival druge raz-loge, ki so bili močnejši od Sarine lepote.

Čez nekaj časa hoje so se vsi usta-vili na golem zemljišču za živo me-jo, ki je zapirala pogled s ceste.

Sklenili so krog in roš je po nekaj molitvah povabil Zaharijo, naj po-snema stare šege in se poroči z vdo-vo. Njegove besede so bile Zahariji žalostna pesem, zakaj v svojem srcu je slišal drugačne speve.

Ko je Sara to videla, je povzela besedo in v hebrejščini izgovorila sedmo vrstico petindvajsetega po-glavja iz Devteronomija: „Brat mo-jega moža ne mara nadaljevati rodu svojega brata v Izraelu tako, da bi se poročil z mano.“

Zaharija hebrejščine ni razumel, zato mu je Sara te besede prevedla. Odgovoril ji je v jiddščini: „Nočem je vzeti.“

Zdaj je roš zagnal proti njemu co-pato posebne oblike, ki jo je trma-sti fant moral obuti. Sara pa ga je vsa besna pograbila za kodre, ga la-sala, mu pljuvala pred noge in v obraz, verniki pa so v krogu govo-rili drugo vrsto iz Postave:

„Tako se bo zgodilo moškemu, ki ne mara staviti hiše svojega brata. In njegovo ime v Izraelu bo: hiša sezutega.“

Zaharija je zamrmral v slabi špan-ščini:

„Vsi naj me pišejo v uho.“

Nato je roš rekel Sari tisto, kar si je tako vroče želela:

„Zdaj se lahko omožiš s komur koli in vzameš svojo doto in vse imetje rajnega.“

Zaharija pa, ki ne bi rad, da bi se zdelo, da ravna tako čudno brez razloga, je dejal, da se je pregrešil z Milko in se zato čuti vezanega. V navalu navdušenja jo je popisoval:

„Če si hočeš malo predočiti njeno lepoto, roš, potem vzemi novo sre-brno kupo in jo napolni z zrni gra-natnega jabolka in ovij ji rob z ver-cem rož in postavi jo med sonce in med senco. In sijaj te kupe bo ko-maj dosegel pol Milkinoga soja.“

(Bo še)

UVCDNIK	385	Namenjeni smo naprej
MISEL TEGA MESECA	423	Največja ljubezen
KONCIL	406	Cerkev in Izrael
BOGOSLUŽJE	389	Molitveni namen
	410	Kristusa smo oblekli
VZORI IN DOGODKI	393	Ob 25-letnici smrti prof. dr. Lamberta Ehrlicha
	400	Kje je sv. Pavel hodil in delal
	414	Iz dnevnika Janeza XXIII.
CERKEV V SVETU	386	Luč z vzhoda
V DRUŽINI	416	Spomenik človečanstva
	420	Iz očetovih zapiskov
	421	Otroci si želijo taborjenje
	423	Dozoreli smo
FANTJE IN DEKLETA	432	Anketa XVIII.
	435	Dnevnik Ane Marije
	436	Danijelove zgodbe
	438	Trije za zakon
SPOMINI	443	Poročevalec iz Kristusovih časov
ROMAN	445	Zlato večnega Juda
NOVICE	425	Novice iz Slovenije
	440	Med nami v Argentini
	442	Slovenci po svetu

NAROČNINA: Celoletna naročnina v Argentini in obmejnih državah 1.600.— pesov;
v ZDA in v Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800.— lir;
druge protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pis., Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italia.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr.
Anton Orehar); urejujeta dr. Stare Alojzij in Rode Jurij. — Editor resp.: msgr.
Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs Aires. Reg. de la Prop. Intel. No. 842.966.

Tiska Vilko SRL, Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

